Proletarci vseh dežel, združite se!

Poštnina plačana v gotovini

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto XI. — Štev. 41/II. | Ljubljana, sobota, 18. februarja 1950 | Izhaja vsak dan razen ob petkih | Mesečna naročnina din 45.— | Cena din 2.—

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

Zasedanje Glavnega odbora Osvobodilne fronte Slovenije
Referat Mihe Marinka
3,393.586 din dohodkov je imela lani zadruga v Arji vasi
Sovjetsko-kitajski sporazum
Fizkultura — Dopisi

ZASEDANJE GLAVNEGA ODBORA OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

VOLIVNI PROGLAS

OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Vsi na volitve za srečo in blaginjo naših narodov za boljšo bodočnost naše slovenske republike

Dne 26. marca 1950 se bodo vršile v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji drugič po osvoboditvi splošne volitve v Zvezno skupščino. Jugoslovanski narodi, ki so pod vodstvom Partije s tovarišem Titom na čelu izvojevali slavno in zmagovito narodnoosvobodilno vojno in ki si že peto leto vztrajno in z velikim delovnim junaštvom gradijo novo socialistično domovino, bodo s ponosom izvršili častno državljansko dolžnost in izvolili zastopnike v vrhovni predstavniški organ naše države.

V Ljudski republiki Sloveniji bo 897.114 volivcev izvolilo 65 svojih zastopnikov, in to 30 ljudskih poslancev v Svet narodov in 35 v Zvezni svet.

Izvršni odbor Ljudske fronte Jugoslavije je že izdal skupaj z vsemi množičnimi organizacijami volivni proglas na vse državljane in državljanke Jugoslavije. Oslanjajoč se v celoti na ta proglas, poziva Osvobodilna fronta Slovenije vse državljane in državljanke, da se teh volitev udeležijo in da dajo svoj glas za njene kandidate. Osvobodilna fronta Slovenije, ki je pod vodstvom Komunistične partije Slovenije prvič v zgodovini že v času domovinske vojne združila vse pozitivne sile našega naroda in njegovo ogromno večino v enotno fronto delovnega ljudstva in strnjenega vodi v povojni dobi v zmagoviti borbi za zgraditev socializma, z gotovostjo pričakuje, da se bodo delovne množice Slovenije zavestno in v celoti temu pozivu odzvale.

Državljani in državljanke Slovenije!

Ponosni smo lahko na delež, ki ga je prispevala naša slovenska domovina tako v narodnoosvobodilni vojni jugoslovanskih narodov, kakor v obnovi naše zemlje, in na delež, ki ga je dala in ki ga daje v izvrševanju nalog za socialistično zgraditev naše skupne jugoslovanske države. V resničnem pojmovanju bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov je slovensko delovno ljudstvo do sedaj častno izvršilo vse svoje naloge in se pri tem zavedalo posebnih dolžnosti, ki jih ima industrijsko razvitejša republika pri graditvi socializma v Jugoslaviji. Izvršujoč enotno voljo vsega delovnega ljudstva Slovenije so njegovi zastopniki v najvišjih predstavniških organih FLRJ sodelovali in soodločali pri izvrševanju vseh tistih osnovnih nalog, ki so predstavljale utrditev in nadaljnje razvijanje vseh pridobitev narodnoosvobodilne vojne in naše ljudske revolucije. Ustava FLRJ in ustave vseh nacionalnih republik, agrarna reforma, nacionalizacija industrije, bankarstva, veletrgovine, prometnih sredstev, prehod na plansko gospodarstvo, utrjevanje in razvijanje načela samouprave ljudskih republik v smeri krepitve federativne države in njenih federalnih enot, krepitev ljudske oblasti na principih socialistične demokracije, ureditev delovnih razmerij in socialnega zavarovanja — vse te in številne druge obče pomembne zmage in uspehi v preteklih poslovni dobi Zvezne skupščine so nedvomno rezultat skupne volje vseh narodov Jugoslavije in zavestne enotne politike vseh naših ljudskih republik s tem, omogočiti delovnemu ljudstvu naše skupne domovine v socialistični ureditvi države boljše življenje. Delovni ljudje Slovenije so se, združeni v gospodarskih in družbenih organizacijah s svojimi voditelji na čelu, skupaj z drugimi narodi Jugoslavije mnogo trudili za te uspehe in pridobitve. Bili so globoko prepričani, da le enotna in močna Jugoslavija pomeni poroštvo našega obstanka in nadaljnjega razvoja ter da le resnično bratstvo in enotnost naših narodov v borbi in delu pomeni neoviran razvoj vsaki republiki posebej.

S svojo matično republiko Slovenijo se je v jeseni 1947. leta združil velik del Slovenske Primorske, ki je več kot 25 let trpel pod tujcem. To je uspeh odločne borbe primorskega ljudstva samega, borbe vseh naših jugoslovanskih narodov in rezultat odločnega zastopanja našega državnega vodstva v Organizaciji združenih narodov. Po krivdi zapadnih imperialistov in vodstva Sovjetske zveze pa so še ostali na Koroškem in v Italiji desettisoči Slovencev izven naših meja. Osvobodilna fronta se je in se bo ob pomoči vseh bratskih narodov borila za njihovo osvoboditev in proti narodnostnemu zatiranju, ki ga doživljajo pod sedanjimi avstrijskimi in italijanskimi režimi.

Poslovna doba štirih let, ki jo je naša prva skupščina v osvobojeni Jugoslaviji zaključila, pomeni tedaj uspešno izvršitev vseh tistih osnovnih nalog, ki so potrebne za nadaljnji razvoj naše svobodne, demokratične in socialistične domovine.

Delovno ljudstvo Ljudske republike Slovenije!

Vsi uspehi v preteklih štirih letih so rezultat vztrajnega boja na vseh področjih našega dela, boja za demokratizacijo političnega in družbenega življenja, boja za socialistično zgraditev naše domovine. Vsi ti napori in uspehi so bili med sebój povezani in drug od drugega odvisni. Razumljivo je, da so bile ves ta čas v ospredju gospodarske naloge. Po vojni porušena domovina in podedovana splošna gospodarska in predvsem tehnična zaostalost je zahtevala od naših delovnih množic v resnici junaških naporov. In delovni ljudje Jugoslavije, ki jih je vodila Komunistična partija in naš voditelj tovariš Tito, so izpolnjevali vse planske naloge in jih, premagujoč neštete težave in prezirajoč včasih nadčloveške napore, celo presegli. FLRJ je postala eno samo veliko gradbišče, na katerem tekmujejo za hitrejše in boljše uspehe delavci, mladina, naše frontne brigade, naše žene, sindikalne organizacije, skratka ogromna večina dela sposobnih ljudi iz vseh poklicev.

Kakor druge republike je Slovenija v 1947. letu v okviru gospodarskega plana industrializacije in elektrifikacije FLRJ sprejela tudi svoj republiški plan. Izpolnjevanje plana je postalo čast in ponos vseh delovnih ljudi Slovenije. Združeni v Osvobodilni fronti so se lotili tega dela nesebično in požrtvovalno z globoko zavestjo, da moramo z lastnimi silami zagotoviti neodvisnost naše skupne jugoslovanske domovine in le tako omogočiti miren razvoj, dvig kulture in blaginje naših narodov. V tem velikem gospodarskem boju se je odlikovalo v Sloveniji 34.730 udarnikov in racionalizatorjev. Konec tretjega leta Titove petletke je v Ljudski republiki Sloveniji izvršilo celotni petletni plan 164 delavcev in delavk. Ramo ob rami z našimi delavci po tovarnah, premogovnikih, gozdovih in kmetijstvu se je borila naša delovna inteligenca, ki je predvsem na tehničnem področju veliko prispevala k dosedanjim uspehom in ustvarila velike perspektive našega bodočega razvoja.

Na ozemlju Ljudske republike Slovenije so zrastli in rastejo novi veliki tovarniški kombinati, posamezne tovarne zveznega in republiškega značaja, hidro- in termocentrale, daljnovodi, prometna sredstva, gozdnoindustrijska gospodarstva, državna posestva, obdelovalne zadruge, velika skladišča za promet z blagom itd. Litostroj, Strnišče, Jesenice, Mariborski otok, Vuzenica, hidrocentrale Medvode, Moste in Savica, Velenje, nove tekstilne, usnjarske, kemične in prehrambene tovarne in tovarne gradbenega materiala, znatne razširitve in izboljšave mnogih tovarn v vseh panogah naše republiške predelovalne industrije — vse to je ponos naših delovnih ljudi in dokaz njihove trdne volje samostojno urediti gospodarstvo naše domovine. Slovenija, ki je industrijsko sorazmerno razvitejša republika, razvija svojo industrijo naprej in zajema v svoje območje že nad 55% vsega prebivalstva naše republike. Vsi ti uspehi našega delovnega ljudstva, in predvsem industrijskega proletariata, so bili doseženi v zavesti, da je treba tudi za ceno sedanjega skromnejšega življenja ustvariti trdne temelje naši bodoči polni socialistični zgraditvi. V izvrševanju vseh gospodarskih nalog je imela Slovenija ves čas pred očmi skupne državne interese in je razumela občo plansko nalogo sorazmernega razvijanja vseh jugoslovanskih republik ter je v izvrševanju teh nalog prispevala svoj delež.

Vzporedno z industrijskim razvojem je v Sloveniji stopilo na novo razvojno pot tudi naše kmetijstvo z osnovno nalogo, da se z dvigom kmetijske proizvodnje čim bolj zadovolje potrebe delovnega ljudstva. Razvoj državnih posestev kot matičnih gospodarskih enot, dvig proizvodnje v zadružnem in privatnem kmetijstvu, naraščanje kmečkih obdelovalnih zadrug, porast zadružništva v vseh oblikah na našem podeželju, vse to nakazuje pot v socialistično kmečko gospodarstvo v naši republiki. Velika večina malih in srednjih privatnih kmetov, združena v Osvobodilni fronti, je pravilno razumela smisel te politike in izvrševanje obveznosti do skupnosti.

Razširjene in novo ustanovljene so znanstvene in kulturne institucije. V 42 novih znanstvenih institucijah in visokih šolah, v 59 novih srednjih in nižjih strokovnih šolah, v 220 novih sedemletkah in gimnazijah se vzgaja rod bodočih nosilcev naše državne, gospodarske in družbene ureditve. Novoustanovljene umetnostne akademije in nižje šole ter skrb naše ljudske oblasti za nadarjene umetnike zagotavljajo umetnosti svoboden razvoj. Organi naše ljudske oblasti, naše Partije in frontnih organizacij, Ljudska prosveta in sindikati, vsi so v preteklih letih vložili mnogo truda za splošno izobrazbo naših delovnih ljudi. Številna nova prosvetna in izobraževalna društva, knjižnice, pevski zbori in orkestri, dramatske in plesne skupine, tečaji, ljudske univerze, večerne šole — vse to priča o uspehih. Prav tako so se naše fizkulturne organizacije znatno okrepile in razvile ter dosegle v zadnjem času lepe in pomembne uspehe doma in v inozemstvu.

Ko Osvobodilna fronta v tem svojem volivnem pozivu poudarja nekatere osnovne uspehe našega delovnega ljudstva in državnega ter političnega vodstva v preteklih štirih letih, stori to zato, da pred vsemi svojimi volivci in pred vso našo javnostjo v luči teh rezultatov in uspehov ponovno pokaže na pravilno pot, ki jo hodi naša domovina v neutrudni borbi za svojo boljšo socialistično bodočnost. Pri tem pa Osvobodilna fronta ne prikriva težav in pomanjkljivosti ter napak, ki so se dogajale v preteklosti. Kakor je naše državno in politično vodstvo vselej odkrito prikazovalo dejanski položaj naše države, tako v mednarodnih odnosih, kakor v stvareh naše domače politike, tako se je naša Osvobodilna fronta pod vodstvom Partije vedno trudila z neprestanim pojasnjevanjem in politično vzgojo ljudi odpravljati napake in usmerjati vse organe naše ljudske oblasti, naše politične in družbene organizacije in vsakega posameznika v čim uspešnejšo službo ljudstvu. Osvobodilna fronta je prepričana, da bodo stotisoči njenih članov, delavci, kmetje, nameščenci in delovna inteligenca, ki jim gre vse priznanje za dosedanje napore, znali razlikovati težave in napake od načelnih in osnovnih vprašanj naše borbe, ki smo jo vodili, jo vodimo in jo bomo vodili po dosedanji pravilni poti. Zato naj bo pri sedanjih volitvah udeležba vseh frontovcev ter vseh ostalih volivcev in volivk v Ljudski republiki Sloveniji ter njihov glas za naše kandidate dokaz, da prav razumejo našo sicer težko, toda edino pravilno in možno borbo za dokončno zgraditev naše svobodne socialistične domovine.

Delovni ljudje naših mest in vasi!
Delavci, kmetje in delovna inteligenca!

Ko si ob sedanjih volitvah postavljamo naloge za bodoča leta, se moramo zavedati, da je prva dolžnost vsakega državljana naše republike, vseh naših političnih in družbenih organizacij in vseh posameznikov, ki izvršujejo dolžnosti v organih naše ljudske oblasti, da se na sedanjih preizkušenih temeljih naše socialistične graditve bore za nadaljnjo utrditev naše skupne domovine Federativne ljudske republike Jugoslavije. Poglobljeno bratstvo in enotnost v teh naporih pomeni najhitrejši nadaljnji razvoj tudi naše slovenske republike. Kakor se bomo borili v vsakodnevnem delu s premagovanjem težav in z odpravljanjem napak, v stremljenju čimprej dvigniti delovnemu človeku njegovo gmotno in kulturno raven, tako bomo v razumevanju, da je nujno krepiti osnove socialistične graditve naše jugoslovanske države kot celote, storili v bližnji bodočnosti vse v ta namen. Nerazdružljivo borbeno bratstvo vseh jugoslovanskih narodov

(Nadaljevanje na 2. strani.)

VOLITVE V LJUDSKO SKUPŠČINO FLRJ IN NALOGE FRONTE

Ljubljana, 17. febr. Danes dopoldne je zasedal plenum Glavnega odbora OF Slovenije. Sejo je začel predsednik Izvršnega odbora OF Slovenije Josip Vidmar. Po sprejetju dnevnega reda je imel sekretar Izvršnega odbora OF Slovenije Miha Marinko referat: »Volitve v Ljudsko skupščino FLRJ in naloge Fronte«.

Referat sekretarja Osvobodilne fronte MIHE MARINKA

Tovariši!

Namen današnjega zasedanja Glavnega odbora Osvobodilne fronte je, da obravnava naloge naših organizacij glede bližnjih volitev v zvezno skupščino, t. j. da premotri že izvršeno delo volivnih priprav, da ugotovi eventualne pomanjkljivosti teh priprav, da nakaže ukrepe za boljše razvijanje politične volivne kampanje, zlasti pa, da da orientacijo vsem našim organizacijam ter nadalje obravnava najosnovnejše politično gospodarske momente v njihovi celoti, kar bi dalo snov in orientacijo vsem našim organizacijam za njihovo čim živahnejše politično propagandno delo in politično mobilizacijo vsega našega frontnega članstva, vseh naših delovnih množic pri bližnjih volitvah.

Prvi del volivnih priprav je v glavnem že za nami, t. j. državni izvršni organi so na osnovi demokratičnih izpopolnitev, ki jih vsebuje novi zakon o volitvah poslancev, imenovali, oziroma dali predloge za izpopolnitev drž. volivnih komisij, skladno z zakonom je izvršena korektura volivnih okrajev, izvršena je korektura volivnih imenikov in izvršene vse tehnične priprave, ki jih zahteva zakon. Izvršni odbor Ljudske fronte Jugoslavije je zasedal takoj po razpustu skupščine in razpisu volitev. Glede volivnih priprav je dal frontnim organizacijam osnovne smernice za delo. Izvolil je volivno komisijo in politično in organizacijsko vodstvo volivne kampanje Ljudske fronte Jugoslavije. In kakor veste, je na drugem sestanku izdal tudi volivni proglas. Na tej osnovi je Izvršni odbor OF izvolil svojo volivno komisijo, ki je s pomočjo aparata IOOF oziroma sekretariata vodila in usmerjala dosedanje volivne priprave.

Glavno in politično najvažnejše delo naših frontnih organizacij je doslej bilo predlaganje kandidatov za poslance. Volivna komisija in aparat IO sta delala na tem, da se kandidature postavljajo čim bolj demokratično, t. j. da okrajna vodstva OF razgibajo osnovne frontne organizacije k čim širšemu razpravljanju o kandidatih za poslance. In zares, iz vseh okrajev prihajajo poročila, da je kampanja sestankov osnovnih frontnih organizacij, na katerih razpravljajo o kandidatih in drugih volivnih pripravah, v popolnem razmahu. Huda pomanjkljivost pa je, da se ta živahnost osnovnih organizacij zelo malo odraža v našem tisku. Republiške, predvsem pa okrajne frontne volivne komisije morajo poskrbeti, da se ta pomanjkljivost nemudoma odpravi, in sicer z organizacijo mreže v to svrho postavljenih dopisnikov, ki bodo, če nič drugega, javili glavne momente o poteku teh zborovanj v oblikah, kakršnih so pač sposobni. To pa je naloga naših novinarjev pri lokalnih in republiških časopisih, da te dopise redigirajo za objavo.

Mislim, da so kandidature v volivnih okrajih in kandidatna lista za Svet narodov že precej dokončne, ker zadnje dni že ni več poročil o kakih spreminjevalnih predlogih, ki bi jih predlagale osnovne in okrajne frontne organizacije, niti glede okrajnih kandidatov za Zvezni svet, niti glede kandidatov in namestnikov na listi Sveta narodov. Kar se tiče te liste, katere nosilec je tovariš Kardelj, ki jo je kot predlog naravno morala sestaviti naša republiška volivna komisija, je treba reči, da je bila s strani okrajnih in osnovnih frontnih organizacij sprejeta le z nekaterimi izpreminjevalnimi predlogi, ki so bili v sedanji končni redakciji tudi upoštevani.

Mislim, da moramo s celotnim rezultatom pretresa o kandidatih in končno postavljenih kandidatur po okrajih in kandidatne listine za Svet narodov biti zadovoljni.

Tovariši! Ker je, kot že rečeno, to delo s postavljanjem kandidatur v svojem bistvu zaključeno, ko je torej treba, da se danes posvetimo našemu delu, ki bo pretežno politično propagandno agitacijsko, smatram, da je treba naglasiti nekatere politično važne momente. En moment govori o popolni politični enotnosti OF, ki je pri pretresu o kandidatih prišla ponovno do izraza. Po vseh volivnih enotah so se vse naše organizacije sporazumele o enem edinem kandidatu, za katerega gredo enotno v volivno kampanjo. IO je soglašal z mnenjem, ki ga je tudi priporočal okrajnim organizacijam, da ne bi umetno in navidezno postavljali tako imenovanih sokandidatov, kjer ni stvarnih zahtev nekih sestavnih organizacij OF po posebnem drugem kandidatu. Mislim, da je to stališče pravilno, da nimamo nobene politične potrebe ne koristi od takega čisto formalnega postavljanja drugih kandidatov samo zato, da imamo navidezno dva kandidata, kadar smo stvarno enotni za enega, za katerega izvolitev vložimo vse naše politično delo in agitacijo.

Pritem kompliciranem delu razglabljanja o kandidatih, kjer so še na kakšen način mogla nastati raznoglasja glede posameznih kandidatov, ki bi zahtevala rešitev v stvarnem postavljanju dveh ali več kandidatov, kakor jih predvideva zakon, je končen rezultat danes ta, da imamo v vsakem volivnem okraju po enega kandidata.

Ne samo da danes ni iz nobene naše okrajne organizacije prišel predlog, da bi postavili še drugega kandidata v OF — nimamo niti kakršnih koli znakov, da se kakšna opozicijska grupa pripravlja, da izkoristi zakonsko možnost za postavljanje svojega opozicijskega kandidata proti OF. To poslednje dejstvo je politično tako pomembno, da se nanj malo kasneje še povrnem.

Drug omembe vreden moment glede celote postavljenih kandidatov je njihova pestra sestava. V predlaganem novem zastopstvu Slovenije v zvezno skupščino imamo upoštevano tradicionalno vodstvo OF iz narodne osvobodilne vojne, kakršno se je formiralo v svoji prvi koalicijski obliki; vsebovane so spremembe, ki so se v naši stvarnosti izvršile med delovanjem naše prve zvezne Ljudske skupščine, imamo vidne delavce-udarnike, kmete-predsednike kmečkih obdelovalnih zadrug, direktorje podjetij, delavce, ki so se afirmirali kot voditelji naše socialistične industrije, funkcionarje oblastnih in okrajnih ljudskih odborov, dalje so po svojih vodilnih funkcionarjih posebej zastopane naše množične organizacije — sindikati, mladina, žene, tu so vidni ljudje iz naše znanosti, umetnosti, kulture itd. Skratka, v predlaganih kandidatih se odraža skoraj vsa struktura naše ljudske demokratične družbe. Visoka politična raven in široka razgledanost naših okrajnih in krajevnih vodstev OF se odraža tudi v tem, da niso obravnavala samo kandidature lastnega volivnega okraja, marveč so se ozirala na celoto predlaganih kandidatov; to je bilo posebno vidno pri pretresanju predlagane liste v Svet narodov.

Ta dejstva so odraz politične zrelosti in enotnosti OF kot celote, ki je sposobna naprej razvijati in realizirati socialistično demokracijo v teku same težke borbe za zgraditev gospodarskih temeljev socialistične družbe. Na eni strani taka kompaktnost OF, naše vsenarodne organizacije v borbi za socializem, na drugi strani pa popolna nemoč ostankov reakcije, da se kljub tako demokratičnemu volivnemu zakonu kakor koli afirmira v naših volitvah, popolna njena razdrobljenost in nepovezanost posameznih preostalih elementov starih reakcionarnih in meščanskih strank, tako doma kot v inozemstvu. Ostanki politične reakcije nimajo političnega centra, ki bi jih povezoval in dajal določeno politično smer za njihovo delovanje. Tega notranjega razkroja kapitalistične reakcije ni mogel zavreti niti odprt pojav kominformskega reformizma in njegovi žolčni vsestranski napadi na socialistično Jugoslavijo, na našo Komunistično partijo, na naše državno in politično vodstvo. Ti napadi se že leto in pol odbijejo kakor valovi morskega viharja ob granitne stene naše enotne-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Volitve v Ljudsko skupščino FLRJ in naloge Fronte

Referat tovariša Mihe Marinka

(Nadaljevanje s 1 strani)

sti. Niso uspeli omajati niti notranje enotnosti KP, niti Ljudske fronte. Kakor koli so poskušali in še poskušajo v svoji popolni brezprincipielnosti v odnosu do marksizma, da opogumijo razne ostanke kapitalistične reakcije in druge kolebljive in dezorientirane elemente v naši sredi, so dosegli ravno nasproten rezultat — nadaljno konsternacijo, zmedo in razdrobljenost v taboru »naše« buržoazne reakcije doma in zunaj: tistim pa, pri katerih so še tlela domoljubna čustva, so pa celo pomagali, da so našli svoje mesto konstruktivnega sodelovanja v naši sredi. Vpliv tega kontrarevolucionarnega kominformskega napada je bil le kratkotrajen, in to celo na bolne karieristične in kolebljive elemente med nami.

KP je s svojim trdnim Titovim vodstvom še bolj utrdila svoje vrste, še bolj strnila kompaktnost naše Ljudske fronte, zaostrila svojo kritičnost proti slepemu kopiranju sovjetskega sistema in načina upravljanja, ki ne odgovarja prilikam in stopnji razvoja naše stvarnosti. V tem razmeroma kratkem času enega leta in pol je napravila velik napredek v nadaljnjem teoretično znanstvenem in ideološkem razčiščenju pojmov marksizma, katerih reševanje je bilo vsiljeno z očitnim pojavom revizionističnega nasilja, naperjenega proti narodni enakopravnosti in suverenosti, proti socialistični Jugoslaviji neposredno. Ob konkretnem samorazkrinkanju današnje oficialno politike Sovjetske zveze na diplomatskem področju in v mednarodnih gospodarskih odnosih do Jugoslavije in drugih držav, dobiva pravilnost in modrost politike našega državnega in političnega vodstva toliko očividnejši izraz. Danes ni poštenega državljana, rodoljuba in delovnega človeka, ki bi dvomil v pravilnost te politike. Kakorkoli so velike težave na tej poti samostojne graditve industrijskih in splošno gospodarskih temeljev naše neodvisnosti, našega razvoja v socializem, na poti, po kateri smo po zaslugi take politike SZ prisiljeni iti, je vendarle dejstvo, da bi vsaka drugačna pot bila slabša in usodnejša. To je jasno vsakomur, ki je v stanju razumeti to alternativo. Zaradi tega je rezultat te usodne politike vodstva ZK, ki hoče podrediti vsa mednarodna demokratična gibanja svojim neposrednim ciljem, ta — da se pri nas širi in razvija socialistična demokracija, da se pri nas omogoča povratek med konstruktivne državljane onim kominformskim zapeljancem, ki pokažejo voljo za to, — medtem ko v mnogih drugih deželah v kompartijah samih vedno bolj raste negodovanje in odpor proti kominformovski politiki v njihovih vodstvih, ko je v deželah, kjer ima ta politika oblast v rokah, vedno manj ljudske demokracije, ter se s tistimi, ki nočejo biti slepo orodje te politike, brutalno in krvavo obračunava. Rezultat je ta, da v kominformskih deželah dajejo milijardne izdatke za motenje naših radijskih oddaj, da bi jih ne slišali njihovi poslušalci radia, kar je znak, da se ti zanje živo zanimajo; rezultat je ta, da kominformovska vodstva kompartij v kapitalističnih deželah podvzemajo vse mere, da bi odvrnili in onemogočili interes njihovega članstva za pozitivno publikacijo o socialistični Jugoslaviji. Med tem pa našim poslušalcem radia nihče z nikakršnimi motnjami ne ovira poslušanja njihovih postaj, ki jim je samim splahnelo vsako zanimanje za njihove emisije, ker jim preseda poslušati njihova stereotipna, vulgarna, bedasta klevetanja našega vodstva, naše politike in ustvarjalnih naporov naših delovnih množic.

Seveda bi bilo iz vsega prej rečenega zmotno delati zaključke in vdajati se iluziji, da se ostanki kapitalistične in kominformovske reakcije ne bodo pojavili v našem družbenem življenju, da ne bodo skušali uveljavljati svojega kvarnega vpliva tudi ob bližnjih volitvah. To bi naše organizacije uspavalo, da bi zanemarjale pojasnjevanje vseh posameznih pojavov političnega in gospodarskega življenja, posamezne gospodarske in upravno-politične ukrepe naše oblasti, ki skupaj tvorijo pravilno in smotrno politiko našega državnega in političnega vodstva. Bilo pa bi tudi nesmiselno dajati v naši propagandi večji pomen sovražnemu vplivu, kot ga dejansko ima.

Poglejmo nekaj primerov, kako bedni in brezmočni so ti ostanki stare preživele družbe, na kaj polagajo svoje nade.

Mednarodno napetost, ki jo je zaostrilo vodstvo SZ s svojimi represalijami in harango proti naši državi, kakor tudi vsak prejšnji zapletljaj, so neki sovražni elementi skušali izkoristiti za širjenje vojne psihoze in panike. V tem so seveda prednjačili prikriti kominformovski elementi, ki so to, kakor vsako drugo svoje sredstvo, preračunano uporabljali, samo da deluje zastraševalno, da seje paniko med kolebljivimi elementi, da kalkulira z oportunizmom in ga vceplja množicam.

Ko pa so bile najavljene volitve, zlasti pa, ko je bil objavljen volivni zakon s svojimi novimi demokratičnimi dopolnitvami, se seveda niso mogli izmisliti nič drugega kakor: »glejte, že popuščajo anglo-amerikancem« — »volitve bodo pod kontrolo anglo-amerikancev«, »napoveduje se sprememba vladne politike v smeri zapadne, to je buržoazne demokracije«, »vlada bo dala obsežnejše politične koncesije anglo-amerikancem«. Nekateri posamezniki so že sanjali o preosnovi Osvobodilne fronte na rahlo koalicijsko obliko. Govorov naših voditeljev o širjenju in poglabljanju socialistične demokracije taki elementi niso mogli tolmačiti nikakor drugače, kakor je pač bila sposobna njihova buržoazna miselnost. — In kaj je od vsega tega ostalo? Ostalo je isto kakor od vseh njihovih napovedi, ki so jih neutrudno dan za dnem nizali in prerokovali od osvoboditve dalje. Ostal je razkroj in popolna dezorientacija, kar je logičen rezultat za ljudi, katerih cilji so v nasprotju z interesi ljudskih množic. Ta dezorientacija in razdrobljenost ni le pojav pri ostankih reakcije pri nas doma, marveč je prav taka tudi med pobeglimi emigranti. Osvobodilna fronta s Komunistično partijo na čelu pa je enotnejša in kompaktnejša kot kdaj koli.

Vendarle pa je treba vedeti in zlasti našim kmečkim množicam pojasnjevati, da imajo taka in podobna vsakodnevna prerokovanja neke konkretnejše in praktične namene — dajati pogum špekulativnim in izkoriščevalskim elementom na vasi, da bi dajali odpor socialistični preobrazbi v naši kmetijski proizvodnji. Zaviranje te preobrazbe je v izključnem interesu ostankov politične reakcije na vasi, ostankov reakcionarne duhovščine in vaške bogatije, ki se more vzdržati samo, dokler in v kolikor v kmetijski proizvodnji prevladuje privatna lastniška osnova. To rovarjenje reakcionarnih elementov na vasi je v izključno škodo množici kmečkih proizvajalcev, katerim je edina pot k dvigu njihovega blagostanja pot dviga njihove proizvodnje, ki jo nujno zahteva naša skupnost in ki jo more dati samo socialistična zadružna preobrazba te proizvodnje.

Nedavne volitve odbornikov v KLO so nam jasni kompas, kje bo treba osredotočiti težišče našega političnega dela za bližnje volitve. Delavski razred, mestni, industrijski centri so jasno manifestirali svojo politično zavest in absolutno pripadnost politiki našega državnega in političnega vodstva, med tem ko smo v čisto kmečkih predelih beležili tu in tam več ali manj procentov »črnih« glasov. Bilo bi seveda napačno ta procent glasov v »črno« jemati kot eksaktno merilo sovražnega vpliva na naši vasi, ker se volitve v krajevne odbore bistveno razlikujejo od volitev poslancev v Zvezno skupščino. Pri krajevnih volitvah so igrale močno vlogo lokalne zadevice, simpatije ali antipatije za posamezne kandidate iz njihove neposredne sredine, pri katerih je igrala vlogo večja sposobnost ali nesposobnost pri upravljanju z lokalnim gospodarstvom, izvajanju gospodarske politike oblasti. Pri lokalnih volitvah so bili naši aktivisti na terenu mnogo bolj obremenjeni s kompliciranejšimi tehničnimi, organizacijskimi in kadrovskimi pripravami za volitve in se niso utegnili dovolj posvetiti kampanji politične razlage naše celotne politike, niso se utegnili dovolj posvetiti raznim drobnim problemom, ki so na vasi čestokrat nad vse pereči, da bi dovolj pomagali pri reševanju teh problemov, pomagali pri odstranjevanju raznih nepravilnosti v izvajanju gospodarskih ukrepov, ki niso v skladu s celotno gospodarsko in politično linijo oblasti. V krajevnih volitvah ni bila toliko odločilna in ni bila postavljena v ospredje naša splošna gospodarska in politična linija in volivno odločanje o njej. Razen tega so sovražni elementi na vasi imeli tu in tam dovolj navideznih argumentov iz lokalne prakse, s katerimi so vplivali na ta relativno neznaten del posameznih volivcev, da so glasovali proti ali se abstinirali. Toda kljub vsem tem okolnostim, zaradi katerih ne smemo enostavno po teh številkah ocenjevati politično opredelitev naših volivcev na vasi, je vendarle jasno, da moramo za bližnje volitve koncentrirati našo pozornost in naše napore v tem, da kmetom jasno predočimo cilje naše politike in našo socialistično perspektivo. Vso pozornost bo treba posvetiti rovarjenju sovražnih elementov na vasi, njihovemu razkrinkanju in onemogočiti jih kot ljudi ali kasto, katerih cilji nimajo nič skupnega s stvarnimi interesi delovnih kmetov.

Brez dvoma, da so mnoge stvari v zvezi z našo gospodarsko politiko na vasi nejasne marsikateremu delovnemu kmetu, oziroma da jih v svoji privatnolastniški miselnosti pojmuje, kot da so njemu v škodo, in to zaradi tega, ker mu nismo odprli pogleda preko domačega plota, ker mu nismo dovolj jasno predočili vzročne povezanosti naše gospodarske dejavnosti na posameznih sektorjih v eno kompleksno celoto, ker ga nismo odtrgali iz političnega reakcionarnega vpliva cerkve, ker nima dovolj jasne predstave o tem, kaj se dela v industriji — čestokrat niti v bližnjem industrijskem centru, — kaj šele, da bi mu dalj predstavo o tem, kaj se dela v vsej Jugoslaviji, da bo od tega silnega tempa graditve industrializacije imel koristi tudi on, da se v tej industriji gradi temelj za proizvodnjo tehničnih sredstev za njegovo kmetijsko proizvodnjo, da se gradе tovarne, v katerih bomo silno povečali proizvodnjo potrošnih predmetov, ki jih danes tudi njemu tako primanjkuje, da večja ali manjša vsota denarja v njegovem žepu ni merilo njegovega blagostanja, kakor tudi ni merilo, po kako visokih cenah on prodaja svoje viške, a ne more kupiti vsega, kar bi si želel.

MED ZASEDANJEM GLAVNEGA ODBORA OF SLOVENIJE

Premalo mu pojasnjujemo, kako usodno je za njega samega, če zanemarja svojo proizvodnjo in kapaciteto svojega gospodarstva, kako usodno je za našo skupnost, da do maksimuma ne razvija svoje kmetijske proizvodnje, če ne išče in ne zgrabi ponujano obliko zadružne proizvodnje, s katero si z obstoječimi sredstvi in s prosto kooperacijo dela lahko neprimerno dvigne efekt kmetijske proizvodnje. Premalo mu pomagamo, da bi postal razgledan človek, da bi začutil širše probleme in interese naše gospodarske državne skupnosti, premalo smo elastični, da bi iskali razne načine in oblike za neposredno stimulacijo njegove proizvodnje, premalo mu objasnjujemo, da mora tudi on prenašati določena bremena, kakor jih prenaša delavec, da so razni oblastveni ukrepi o obveznih dajatvah njegovih poljskih pridelkov, lesa, uslužnostne vožnje v lesni proizvodnji, v skladu z našimi načeli, da mora vsak prispevati po svojih močeh za izvršitev našega gospodarskega plana, katerega rezultati bodo nujno vedno bolj zadovoljevali njegove potrebe, dvigali njegovo materialno blagostanje in kulturni nivo življenja.

V naši stvarnosti je špekulant in parazit vsak, ki zmanjšuje svojo proizvodnjo zato, da bi zmanjšal dajatev, ki se zadovoljuje s tem, da manjše količine svoje proizvodnje prodaja po čim višjih cenah, ne da bi se oddolžil svojim obvezam. Brez dvoma je mnogo težav, katerih del so objektivne posledice našega trenutnega stanja, torej prehodne težave, medtem ko so druge rezultat nesmotrnega in nepravilnega izvajanja naših uredb in gospodarskih ukrepov, za katere pa moramo napraviti soodgovornega tudi kmetijskega producenta samega — in ne samo našo državno birokracijo — ker se premalo briga za način izvajanja te gospodarske ukrepe, da bi torej sorazmerno bremenili posamezna kmečka gospodarstva, da bi z lojalno kritiko pomagali pri odpravljanju raznih nepravilnosti, ki jih počenjajo oblastveni upravni organi.

Slabo izpolnjevanje naših odkupnih planov je nož v hrbet našemu delavcu v tovarni, rudniku in pri gradnjah, je ovira pri izvrševanju naših industrijskih in gradbenih planov. Nasedati kričanju o previsokih odkupnih planih je potuha špekulantom in izkoriščevalskim elementom v kmetijski proizvodnji. Nezadostna briga o uvedbi dobre evidence nad kapaciteto kmetijske proizvodnje lajša špekulantom izmikanje pred obveznostmi, povzroča prekomerno in nepravilno obremenjevanje drugih — srednjih in malih kmetov in podaljšuje anarhijo v izvajanju naših državnih odkupov. Ogromna večina naših delovnih kmetov bo smatrala za pravilno, da uvajamo dobro evidenco o kapaciteti kmetijske proizvodnje, če jim bomo pojasnili, da bo posledica tega pravilna odmera obveznih dajatev, taka, kakršna odgovarja njihovi proizvodni zmogljivosti; kajti po naših uredbah so te obvezne dajatve usmerjene tako, da vsakomur ostaja del njegovih viškov za svobodno razpolaganje; če jim bomo pojasnili, da bo ta evidenca in na osnovi nje pravilna odmera omogočala vsakemu kmetu jasen račun, kaj je dolžan prodati državi po vezani ceni, mu bo ta uredba dala vzpodbudo za čim večjo proizvodnjo pridelkov za njegovo svobodno razpolaganje.

Danes jasno postavljamo pred delovne kmete, da jim njihove tradicionalne navezanosti na zemljo, ljubezni do njihove domačije nihče nima namena jemati — nasprotno, gojiti jo je treba tako, kakor gojimo ljubezen delavca do njegove tovarne, ker je to vzpodbuda k ustvarjajočemu delu, ki edino daje dobrine, ki je v naši stvarnosti edini vir blagostanja. Ta tradicionalna navezanost na zemljo je vsebina nacionalne zavesti in patriotizma, kar nam je vsem skupaj dajalo moči v naši osvobodilni borbi. Danes je nova Jugoslavija, plod te zmagovite borbe, vsak dan močnejša in trdnejša, v kateri se naglo razvijajo osnove za vir blagostanja vsemu našemu delovnemu ljudstvu. Ljubezen do zemlje in domovine je in mora biti ena nerazdvojna celota, zato mora vsak delovni kmet na osnovi svoje navezanosti na zemljo najti tudi temu odgovarjajoči odnos do te države, katere sestavni del je tudi njegova domačija, da se vživi v novi način življenja in v njem konstruktivno sodeluje in soodloča. Da to pot najde, se mora osvoboditi svojih prišepetalcev, ki ga ženejo k postopkom proti interesom naše ljudske skupnosti. Naša dolžnost je, da mu pri tem pomagamo, da čimprej spozna nesporno resnico, ki je na naši strani, ter mistiko, laž in prevaro, ki je na strani naših sovražnikov.

Tovariši!

Bilo bi zmotno in škodljivo, če bi v našem političnem in propagandnem delu za volitve kar koli demagoško obljubljali, česar v resnici ne bi mogli izvršiti. Gre za pojasnjevanje celotne smeri naše gospodarske dejavnosti, ki je brez dvoma pozitivna in v interesu vseh naših delovnih ljudi, razen seveda špekulantov, izkoriščevalcev in naših političnih nasprotnikov kot zagovornikov teh zajedavcev. Naša propaganda mora biti taka, da utrjuje vero v oblast, v pravilnost politike našega državnega vodstva. Pri naših volitvah ne moremo z raznimi koncesijami pridobivati ostanke naših nasprotnikov. V našem volivnem političnem delu mora biti jasna razlika in ostro nasprotje do naših sovražnikov in ostrina do njihovega rovarjenja.

Naš cilj je doseči njihovo čim popolnejšo izolacijo, osvoboditi izpod njihovega vpliva vse tiste, katerih interesi so v skladu s smotri naše politike. Pri teh volitvah se bo odločala, odobravala ali ne odobravala dosedanja politika zvezne vlade, dosedanje delo zvezne skupščine in nadaljnje izvajanje te politike. Gre za afirmacijo in za nadaljnje širjenje in poglabljanje socialistične demokracije. Dosedanji rezultati te politike in tega dela so tako veliki in tako blagodejni, da Osvobodilni fronti Slovenije in Ljudski fronti Jugoslavije ne bo težko stopili pred volivce in jih vprašati za njihovo nadaljnje zaupanje.

Delavski razred je v teh letih delal z ogromnimi napori, zato so tudi rezultati teh naporov ogromni in vsakomur vidni. Presežki tega dela se odražajo v velikem številu novih tovarn, elektrocentral, v razširjeni mreži modernih poti, v transportnih sredstvih, v mnogih počitniških domovih, v širjenju in izpolnjevanju zdravstvene službe, v skrbi za družbeni in kulturni standard, v socialnem zavarovanju, katerega krona je zakon, sprejet na zaključnem zasedanju naše prve skupščine. To je zakon, ki jamči dostojno eksistenco delavcu in nameščencu ter njegovi družini v vsakem zdravstvenem stanju. To jamstvo je tolikšno, da se z njim ne more primerjati nobeno socialno zavarovanje v kateri koli državi. To je nadaljnji veliki rezultat naše socialistične graditve, to je sredstvo in nikaka obljuba, s katero stopa pa naše Titovo vodstvo pred delavski razred. Prav bi bilo, da bi na delavskih in nameščenskih volivnih zborovanjih ta zakon dobil popolnejše tolmačenje.

Sploh pa, tovariši, če samo površno pogledamo na tematiko, ki bi jo bilo dobro obravnavati v političnem propagandnem delu za volitve, da bi volivci lahko pravilno ocenili dosedanje delo in politično-gospodarsko linijo vodilnih organov socialistične Jugoslavije, potem lahko na prvi pogled ugotovimo, da za snov ne bomo v zagati. Vsak kandidat in vsa okrajna vodstva organizacije OF bodo imela takih tem na pretek. Lahko bo med njimi zbirati tiste, ki volivce določenega teritorija najbolje zanimajo, s katerim je volivce najbolj potrebno in koristno seznaniti, da iz njih napravimo čim bolj konstruktivne državljane. Jaz vsega tega ne bom našteval, niti po naslovih ne. Pripomnim naj samo to, da je za analizo in pravilno ocenjevanje vlade in političnega vodstva Partije in Fronte potrebno seči tudi nazaj. Imamo celo vrsto zgodovinsko važnih momentov, dogodkov in dejanj našega Titovega vodstva, iz katerih se vidi dosledna smotrna linija, ki gre v nenehnem vzponu in v smeri politične in gospodarske konsolidacije oblasti delovnega ljudstva. Kaže se na silni iniciativnosti na področju gospodarstva in družbenega preobražanja, v skrupuloznem čuvanju in izpolnjevanju nacionalne enakopravnosti, v ljubosumnem čuvanju naše državne suverenosti v gospodarskih in diplomatskih odnosih do inozemstva, tako na Zapadu kakor na Vzhodu, v ogromnem in plodnem delu za uveljavljanje Jugoslavije v teh razburkanih in zapletenih mednarodnih odnosih.

Volivni proglas Osvobodilne fronte Slovenije

(Nadaljevanje s 1. strani)

je rodilo zgodovinsko zmago naše domovinske vojne in ljudske revolucije. Tako bratstvo v naši konkretni politiki nas je rešilo in ojeklenilo ob izdajalskem napadu voditeljev Sovjetske zveze in ostalih informbirojevskih držav. To prepričanje usodne povezanosti naših narodov je nedvomno poroštvo naše svobodne in boljše bodočnosti.

Osvobodilna fronta ne poziva na volitve z obljubami. Kakor so bili uspehi v naši nedavni preteklosti, tako bodo tudi vsi uspehi in vse naše delo v bodočnosti v rokah našega delovnega človeka. Naloga izvoljenih ljudskih predstavnikov, naloga našega političnega in državnega vodstva je, da v službi delovnega ljudstva in z občutkom polne odgovornosti izvršuje naloge v notranji in zunanji politiki brezkompromisno in v izključno njihovo korist.

Kakor je Izvršni odbor Ljudske fronte Jugoslavije pozval v svojem volivnem proglasu vse delovne ljudi mest in vasi k izvrševanju najvažnejših bodočih nalog, in kakor je dal vsem kandidatom zavezo, da v novi Ljudski skupščini zastavijo vse sile za njihovo uresničitev, tako poziva Osvobodilna fronta Slovenije svoje volivce in kandidate, da osredotočijo ves svoj trud in sposobnosti za izpolnitev istih nalog v dobrobit Federativne ljudske republike Jugoslavije in naše Ljudske republike Slovenije.

Za uspešno izpolnitev prvega petletnega plana, za nadaljnjo krepitev naše industrije in vsestranski razvoj vseh virov surovin in energije, za čim širše in popolnejše izkoriščanje prirodnih bogastev naše države, za napredek krajevnega gospodarstva in razširitev krajevnih virov surovin, za polno izpolnitev izvoznih nalog, ki bodo omogočile uvoz; za boljši razvoj obrtništva, za boljšo organizacijo dela, za utrditev delovne discipline in za ustalitev delovne sile, za mobilizacijo nove delovne sile in za pravilno izkoriščanje notranjih rezerv, za še hitrejše vzgajanje kvalificiranih kadrov, za čim širši razmah socialističnega tekmovanja, udarništva, novatorstva in racionalizatorstva, za boljše izkoriščanje proizvodnih sredstev in zmanjšanje stroškov proizvodnje, za vestnejši odnos do ljudskega premoženja, za zboljšanje službe delavske preskrbe in hitro graditev delavskih stanovanj; za vsestranski napredek našega kmetijstva z uporabo agrotehničnih ukrepov, s povečanjem mehanizacije in krepitvijo vseh oblik kmetijskega zadružništva, za skrbno varovanje in stalno večanje našega živinorejskega bogastva, za čuvanje in pravilno izkoriščanje naših gozdov in hitrejše pogozdovanje goličav, za boljše preskrbovanje samostojnih kmečkih gospodarstev s poljskim orodjem in umetnim gnojilom;

za nadaljnjo krepitev socialističnega kmetijstva z večanjem in utrjevanjem kmečkih obdelovalnih zadrug in državnih kmetijskih posestev, za še močnejši razvoj ljudske prosvete in kulture, za ustvaritev še širših možnosti za kulturno rast ljudstva, za obilnejšo pomoč znanosti in znanstvenim ustanovam, za skrben odnos do prosvetnih, znanstvenih in kulturnih delavcev;

za zboljšanje zdravstvene službe, za razširitev mreže zdravstvenih ustanov, za nadaljnje zboljševanje organizacije in službe socialnega zavarovanja, za postopno razširitev socialnega zavarovanja na vse delovne ljudi naše države, za hitrejše razvijanje in ustanavljanje ustanov za zaščito mater in otrok;

za nadaljnji razvoj in krepitev socialistične demokracije, za nadaljnjo krepitev ljudskih odborov, za krepitev vloge delavskih sindikatov in delavskih svetov pri upravljanju gospodarstva, za večanje demokracije v kmečkih obdelovalnih zadrugah, in v kmetijskemu zadružništvu nasploh; za budno varovanje zakonitosti, za nadaljnje dviganje vloge državljanov naše države kot dejavnih in zavednih graditeljev in branilcev socialistične domovine, ki izpolnjujejo svoje dolžnosti in obveznosti do skupnosti in katerim se skupnost oddolžuje s tem, da jih nagrajuje po njihovem delu in zmožnostih, spoštujoč njihovo osebno dostojanstvo in pravice svobodnih državljanov socialistične države;

za miroljubno sodelovanje naše države z vsemi državami na svetu na temelju enakopravnosti in vzajemnega spoštovanja ter suverenosti, za budno varovanje politične in gospodarske neodvisnosti naše države in proti vsakemu poskusu tujega vmešavanja v naše notranje zadeve in vsiljevanja tuje volje našim narodom, za okrepitev obrambne moči naše države, za vseljudsko skrb za stalno dviganje borbene sposobnosti in moči naše ljudske Jugoslovanske armade.

Slovenci in Slovenke!

Rezultat volitev 26. marca 1950 mora biti nedvomen dokaz vsemu svetu, da je neomajna volja našega delovnega ljudstva hoditi po dosedanji poti naprej. Ni je sile, ki bi nas mogla odtrgati od trdnega sklepa, da si bomo na osnovi dosedanjih uspehov in obogatenju z dragocenimi izkušnjami naše težke borbe, pod nadaljnjim vodstvom naše Partije in tovariša Tita dokončno izgradili tako socialistično domovino, kakor si jo sami želimo. Zato glasujte vsi za kandidate Osvobodilne fronte za Zvezni svet! Glasujte povsod in enotno za listo Sveta narodov, katere nosilec je tovariš Edvard Kardelj!

Vsi na volitve za srečo in blaginjo naših narodov, za nadaljnji razvoj naše jugoslovanske domovine, za lepšo bodočnost naše slovenske republike!

Živela Federativna ljudska republika Jugoslavija!
Živela Ljudska republika Slovenija!
Živela Komunistična partija Jugoslavije!
Živela Komunistična partija Slovenije!
Živela Jugoslovanska armada, budni čuvar naše svobodne socialistične graditve!
Živela Osvobodilna fronta Slovenije!
Živela Ljudska fronta Jugoslavije!
Živel učitelj in voditelj naših narodov tovariš Tito!

REFERAT TOVARIŠA MIHE MARINKA

Naj spomnim samo še na nekatere aktualne momente, ki jih je za popularizacijo politike našega vodstva treba pojasnjevati v volivni kampanji.

Vzemimo najnovejši ukrep, ki pomeni začetek temeljite reorganizacije vrhovne državne gospodarske uprave, kakor jo nakazuje obrazložitev tovariša Kidriča na zadnji seji Prezidija FLRJ. Ta reorganizacija bo dokaz nadaljnjega velikega napredka v usposabljanju organov za upravljanje našega gospodarstva, bo dokaz, kako gremo po samonikli poti, kako smo se energično lotili odpravljanja ostankov sovjetskih šablon birokratskega centralističnega upravljanja, ki so ga nam sovjetski ekonomski instruktorji pomagali presajati na naša tla. Tako upravljanje je v Sovjetski zvezi posledica nevere v ljudi, v možnosti razvijanja njihove iniciativnosti, posledica nevere, da je možno vzgajati kadre, ki bodo sposobni iniciativno voditi gospodarstvo v nižjih upravnih organih, v skladu in z odgovornostjo do celote. Ta birokratski centralizem, ki je tam praktično negacija narodne enakopravnosti in ovira za gospodarsko uveljavljanje in usposabljanja nižjih upravnih enot, bi pri nas nujno moral priti v nasprotje s težnjo po afirmaciji republiških gospodarskih uprav, seveda v skladu z interesi celote — oziroma bi oteževalo konstruktivno sodelovanje. Ta reorganizacija bo dokaz, da smo prav tako kot v tehnično-organizacijskem pogledu in v pogledu politične zavesti sposobni poglabljati federativni sistem tudi v upravljanju gospodarstva, ki bo samo še povečalo produktivnost naše gospodarske zmogljivosti in pocenilo stroške upravljanja. — Uvajanje vseh teh glbčnejših načinov upravljanja gospodarstva bo po eni strani pocenilo in pospešilo funkcioniranje gospodarske uprave, po drugi strani pa bo povečalo odgovornost gospodarske operative v posameznih republikah in ji dalo možnost vpogleda in sodelovanja v gospodarski operativi v vsej državi. Na ta način se bo najlepše videlo, kako so interesi gospodarske operative posameznih republik uravnani in vskladeni s skupnimi interesi, da bo proizvodnja in vsa gospodarska dejavnost v posameznih republikah izvajana v skladu z interesi in z gledišča celotnega jugoslovanskega gospodarstva. To bo brez dvoma nov, velik korak naprej k poglabljanju federacije ob istočasnem nadaljnjem utrjevanju enotnosti jugoslovanskih narodov v političnem in gospodarskem pogledu. S to reorganizacijo, ki bo skladno s specifičnostmi strukture gospodarstva in industrijske proizvodnje v republikah prenesena tudi v republiško gospodarsko operativo, bo odpravljeno sedanje dupliranje administracije v gospodarskih ministrstvih in direkcijah, kar bo tudi v republiški gospodarski operativi pocenilo upravljanje, ki bo postalo gibčnejše, hitrejše in uspešnejše.

V tej reorganizaciji imamo novo, tvorno vsebino nadaljnje demokratizacije našega gospodarskega življenja. Ta demokratizacija se bo spopolnjevala v skladu z rastjo zavesti in usposobljenosti državljanov za sodelovanje v našem gospodarstvu, v našem upravnem, političnem in kulturnem življenju. Delavski sveti pri vodstvih tovarn in podjetij so novi elementi te demokracije. Uveljavljanje teh svetov že daje pozitivne rezultate — njihovi nasveti in kritika bodo pomagali pri odpravljanju samovolje in birokratizma, ti sveti nam bodo izdatno pomagali pri odkrivanju notranjih rezerv delovne sile v naši industriji, katere pravilna razporeditev bo občutno odpomogla pomanjkanju delavcev. Skrb za enakomeren potek proizvodnje in pravilna razporeditev delovnih mest, vskla-jevanje, plansko normiranje delovne sile in kontrola s sorazmerno določitvijo blagovnih in kupnih fondov — vse to nam bo omogočalo, da bomo notranjo, skrito odvečno delovno silo razporejali na kritična mesta naše prioritetne proizvodnje in kapitalne graditve. Prav tako bodo našli zavedni delavci razumeli uvajanje individualnih delovnih pogudb kot sredstvo za preprečevanje fluktuacije; razumeli bodo, da je ta ukrep potreben zaradi tistih, ki izogibajo svojim dolžnostim, ki često menjavajo delo in pohajajo od podjetja do podjetja, s čimer vnašajo zmedo v plansko razporejanje delovne sile in otežujejo izvrševanje naših planskih nalog.

V tej zvezi je umestno podčrtati, da predstavlja jugoslovansko gospodarstvo zaključeno celoto in da je enotnost jugoslovanskega gospodarstva, ki temelji na socialistični lastnini proizvodnih sredstev delovnega ljudstva Jugoslavije, podlaga in pogoj za razvoj Jugoslavije kot celote in vsakega njenega dela. To se odraža v reševanju nacionalnega vprašanja, v pomoči industrijsko razvitejših zaostalim republikam, ali konkretno za Slovenijo — v njeni vlogi pri graditvi socializma v Jugoslaviji in njenih nalogah pri odpravljanju podedovane večje zaostalosti nekaterih republik. V tem pogledu še vedno dovolj jasnega pojmovanja pri tistih, ki ne znajo dovolj jasno razlikovati socialističnega gospodarstva od kakršnega koli in se poglobi v obseg naših republiških gospodarskih nalog, je jasno, da naš napredek ni okrnjen, četudi dalekosežno zaradi naše večje gospodarske moči razmeroma velike presežke v obči jugoslovanski investicijski sklad. Ti presežki so vidni v posameznih letnih republiških proračunih, dohodkih in izdatkih, investicijskih planih, zlasti pa so vidni pri podrobnih predpisih zvezne participacije na republiških dohodkih in republiške participacije na zveznih dohodkih, iz česar izvira precej velik finančni saldo v budžet Slovenije.

Industrializacija in elektrifikacija naše države, ki jo uresničujemo z uspešnim izvajanjem našega petletnega plana, zahteva ogromna sredstva, tako za kapitalne graditev iz domače proizvodnje in uvoza kakor tudi za neprestano dviganje družbenega standarda delovnih množic, ki se iz zaostalosti in pomanjkanja dvigajo kot svobodni graditelji socializma v kulturno življenje. Jasno je, da dajo ta sredstva na razpolago lahko samo tiste republike, ki so podedovale relativno bolj razvito industrijo in se povzpele do večje produktivnosti dela. Zato je razumljivo, da mora dati Slovenija, ki je sama sicer gospodarsko zaostala, vendar v primeri z drugimi republikami gospodarsko najbolj razvita, znaten del bogastva, ki ga ustvarja, na razpolago državni celoti za uresničenje industrializacije in elektrifikacije Jugoslavije in odpravo zaostajanja razvoja posameznih republik. Zato je razumljivo, da mora Slovenija s svojimi visoko kvalificiranimi kadri relativno tudi največ prispevati v borbi za izvršitev plana in da leži na ramenih znanstvenih zavodov v Sloveniji velik del nalog, ki jih mora reševati znanost pri spreminjanju Jugoslavije v napredno industrijsko-agrarno deželo. Te v resnici častne naloge spadajo k osnovnim značilnostim vloge Slovenije v graditvi socialistične Jugoslavije. To pa na drugi strani pomeni, da je Jugoslavija kot celota življenjsko zainteresirana na pravilnem izkoriščanju obstoječih kapacitet v Sloveniji in na njihovem razvijanju, na izgraditvi objektov težke industrije in elektrogospodarstva ter znanstvenih institutov in ustanov. Od tega zavisi nadaljnja industrializacija, relativno zmanjšanje potreb po uvozu in večja neodvisnost od njega. Istočasno pa z graditvijo teh prioritetnih objektov odpravljamo zaostalost Slovenije same, pospešujemo njeno industrializacijo in ustvarjamo vse pogoje za nadaljnji razmah njenega gospodarstva, znanosti in kulture. Zato je razumljivo, da so v Sloveniji investicije v težko industrijo prva prioriteta, kateri se morajo umakniti vse trenutne želje po večjih investicijah za družbeni standard. Kolikor predstavljata materialni balans in razpoložljiva delovna sila mejo za razširjanje naše proizvodne osnove in gradbene delavnosti sploh, potem moramo dati presežke naše akumulacije na razpolago drugim republikam, da jih uporabijo za industrializacijo in okrepitev državne celote. Ta pomoč, ki odgovarja socialističnim principom in enotnosti gospodarskega prostora Jugoslavije, pa je v svojem bistvu v največjem interesu same Slovenije. Saj je vezana Slovenija s skoro polovico surovin za svojo proizvodnjo na ostale republike in zavisi od njih prav tako v osnovnih prehrambenih proizvodih. Poleg tega daje skoro tretjino lastne proizvodnje za celotno potrošnjo drugim republikam. Ko bodo torej bolj zaostale republike dosegle višjo stopnjo industrializacije in gospodarske moči ter dvignile in razvile svojo industrijo in kmetijsko proizvodnjo na čim višjo stopnjo, bo to zopet koristilo celokupnosti; z razširjanjem surovinske baze ter hitrejšega dviganja družbenega standarda, bodo imele bolj razvite republike še večje možnosti gospodarskega razmaha, ker se bo dvignila med drugim celokupna proizvodnja Jugoslavije za široko potrošnjo.

Na drugi strani pa se morajo vsa ta dejstva odražati tudi v stalni skrbi za ravnovesje kupnih in blagovnih fondov, tako za delavstvo in nameščenstvo kot za kmečka gospodarstva. Večja stopnja industrializacije Slovenije in večja produktivnost dela ima za posledico, da je število delavstva sploh in še posebej visoko kvalificiranega delavstva in inteligence visoko nad povprečjem Jugoslavije. Kupna moč, ki se za posameznika odreja po istih principih je zato v Sloveniji v svoji celoti relativno višja, kot pa je povprečno v Jugoslaviji. Iz visoko industrijskega značaja našega gospodarstva pa sledi, da se ustvarjajo tudi v kmetijstvu relativno visoki dohodki. Razlog za to ni samo relativno višja intenzivnost proizvodnje, relativno visoka mehanizacija, marveč tudi stopnja industrializacije, -- kjer kmetje predstavljajo manjšino prebivalstva, ki se bavi s kmetijsko proizvodnjo, ko imajo proti sebi večino nekmetov, potrošnikov te kmetijske proizvodnje, zaradi česar se nujno stekajo presežki kupnega fonda nad blagovnimi v kmetove roke. Zategadelj je razumljivo, da moramo skrbeti za večje proračunske in splošne gospodarske dohodke tudi iz kmetijstva. Skrb za uravnovešenje kupnih in blagovnih fondov je torej bistvena naloga za stabilizacijo cen za plansko reguliranje življenjskega standarda naših potrošnikov kakor tudi za po planu predvideno porazdelitev delavstva po posameznih gospodarskih panogah in med posameznimi republikami. Vsako večje neravnovesje med kupnim in blagovnim fondom v posameznih predelih Jugoslavije ali v posameznih republikah, mora nujno vplivati na druge predele oziroma republike in more vnesti zmedo v planirana ravnovesja. Zato mora biti osnovna skrb, da bo sorazmerno razdeljevanje potrošnih dobrin najpravilnejši regulator za zadovoljevanje potreb garantiranih potrošnikov in pokrivanje bonov za kmetijske pridelke, prodane po vezanih cenah. Blago na svobodnem trgu pa je sredstvo za vsrkavanje presežkov kupnega fonda, ker se cene formirajo na podlagi zakonitosti ponudbe in povpraševanja.

Proti posledicam tega pa je zajamčena preskrba važen regulator življenjske eksistence naših delavcev in nameščencev. Ona bo veljala vse dotlej, dokler proizvodnja potrošnih predmetov ne bo dosegla odn. presegla vse bolj naraščajočega povpraševanja po njih, to se pravi, dokler ne bo proizvodnja potrošnega blaga ustvarila določen stalen presežek proizvodov iznad vedno bolj naraščajočih potreb družbe. Zunaj, zlasti pa kominformski kričači, nam očitajo zajamčeno preskrbo kot znak pomanjkanja in težkega stanja naših delavcev in nameščencev. Vendar je tak način razdeljevanja v razdobju graditve socializma družbeno-ekonomska zakonitost. Mi bi vsak čas lahko uvedli tako stanje, kakor ga imajo n. pr. v kominformovskih deželah — lahko damo vse v svobodno prodajo, napolnimo izložbe in trgovine, toda s takimi cenami, ki bodo daleč nad zmogljivostjo delavskih in nameščenskih plač. Kaj bi potem bilo z življenjskim standardom in z borbo proti špekulaciji, je jasno.

Tovarišil

Naše politično delo v zvezi z volitvami ne more iti mimo teh naših perečih nalog, marveč je treba na primeren način kombinirati drugo z drugim. Zato zahteva tudi izvoz, ki je ena osnovnih nalog pri izvrševanju letošnjega plana, pravilno politično pojasnitev. Pričakovati je, da bodo naši nasprotniki forsiranje naših izvoznih nalog tolmačili kot podjarmljanje Jugoslavije s strani zahodnih imperialistov. Zato moramo v volivnem političnem delu tudi to konkretno nalogo pravilno razložiti. Dejansko stanje je namreč popolnoma drugačno, kakor pa bi ga hoteli prikazovati kominformovski kričači. Naša zunanja trgovina se danes razvija solidneje, kakor se je prej, ko je bila usmerjena pretežno na ZSSR in na kominformovske dežele. Prej smo zaradi njihove prikrite sabotaže naglo izvažali, pa počasi uvažali. Prej je bila bilanca našega izvoza aktivna, uvoza pa pasivna — danes pa je uvoz aktivnejši od izvoza. Gre pa za renome Jugoslavije kot solidnega trgovskega partnerja z uvoznimi deželami. Lani je Slovenija relativno dobro izpolnila svoj izvozni plan, čeprav ne 100%, letos ga mora še bolje. Od tega je odvisen uvoz, na katerega čaka cela vrsta industrijskih zgradb in električnih central — za svojo tehnično opremo — da začno čim prej obratovati. Naš izvoz pomeni uvoj bombaža in drugih polsurovin za našo reprodukcijo industrijskih potrošnih predmetov. Danes je Jugoslavija, kar se tiče pasive in aktive — izvoza in uvoza — mnogo bolj gospodarsko samostojna, kakor je bila, ko smo čakali na milost Sovjetske zveze, kaj nam bo blagovolila dati od industrijske opreme, za kar nam je vsiljevala mnogo težje pogoje od običajnih svetovnih tržnih cen.

In končno ima v naši volivni kampanji eno najvažnejših mest popularizacija naše obrambne sposobnosti, popularizacija naše Armade in njenega usposabljanja. Primerna moč naše obrambne sposobnosti je neogibna nujnost in poleg modre politike našega državnega vodstva najuspešnejše sredstvo za mirno graditev socializma v naši deželi.

*

Referatu tov. Mihe Marinka, ki je bil sprejet z burnim odobravanjem, je sledila diskusija, v kateri so sodelovali Janko Liška, Sergej Kraigher, Stane Semič, Franc Svetek, Branka Jurca, Janez Hočevar in dr. Marijan Brecelj. Diskutanti so obravnavali uspehe, ki smo jih dosegli na gospodarskem in političnem področju v zadnjih štirih letih, in nakazali naloge, ki stoje pred nami v zvezi z volitvami v Ljudsko skupščino FLRJ.

Tov. *Janko Liška* je govoril o nalogah propagandistov in poudaril, da se mora posvetiti večja pažnja vsebinskim in živim predavanjem, ki bodo zainteresirala poslušalce. Predavatelji morajo prav tako zaostriti vprašanje polemike, diskutirati s poslušalci in odgovarjati na vprašanja v primernem tonu. Le tako se bo ustvaril potreben medsebojni stik in se povečalo zanimanje za predavanja. Izobraževalnim tečajem je treba posvetiti večjo pažnjo tako glede udeležbe tečajnikov kakor glede kakovosti predavanj. V tem pogledu smo dosegli že nekaj uspehov, saj je bilo lansko leto 11.000 ljudi v izobraževalnih tečajih, letos pa se je to število dvignilo na 16.000.

Tovariš *Sergej Kraigher* je govoril o vlogi vsestranske skrbi za kulturno in ideološko dviganje delovnih ljudi, ki bodo na ta način lahko vse bolj sodelovali v ekonomskem razvoju in preobrazbi naše domovine. Ko je govoril o borbi proti birokratskemu centralizmu je tovariš Sergej Kraigher poudaril, da predstavlja ta borba istočasno tudi borbo za enakopravnost vseh naših narodov. Zatem je navedel velike uspehe, ki smo jih dosegli po osvoboditvi pri dviganju industrijske proizvodnje. V Sloveniji se je dvignila proizvodnja za 110% v primeri z letom 1939. in zavzema 22% celotne proizvodnje. Če primerjamo proizvodnjo naše republike z letom 1939., ko je znašala 34% celotne državne proizvodnje, vidimo, da se je po osvoboditvi ogromno dvignila industrijska proizvodnja v ostalih republikah, s tem pa tudi celotna industrijska proizvodnja in moč naše države.

O nalogah Zveze borcev v predvolivni kampanji je govoril narodni heroj Stane Semič-Daki. Aktivnost zveze borcev se je zlasti povečala v zvezi z akcijo popisa žrtev osvobodilne borbe. Samo med to akcijo se je v Zvezo borcev vključilo 7000 novih članov, prav tako pa so člani ZB zbrali na terenu precej dokumentarnega materiala. Zveza borcev bo pred volitvami posvetila posebno skrb utrjevanju svojih organizacij z vključevanjem novih članov, nudila bo večjo pomoč partizanskim krajem, partizanskim vdovam in sirotam in pospešila gradnjo partizanskih spomenikov.

Tov. *Franc Svetek* je med drugim poudaril velik pomen zakona o socialnem zavarovanju. O aktivnosti žena pred volitvami je poročala tov. *Branka Jurca*. Dejala je, da so se žene vključile v tekmovanje pred 8. marcem, ki ga bodo podaljšale do dneva volitev. Tov. *Hočevar* je orisal veliko skrb, ki jo posveča naša domovina mladini. Tako je bilo pred vojno v vajeniških šolah 32.587 mladincev, danes pa jih je 87.511. V Sloveniji je 134 internatov in domov, nad 3200 študentov pa prejema štipendije na visokih šolah. Dočim je pred vojno izšlo letno 11—17 mladinskih knjig, jih sedaj izide okrog 60. Pri zadnjih volitvah v KLO so izvolili 2142 mladincev za predstavnike ljudske oblasti. Mladinske organizacije bodo pred volitvami zlasti skrbele za sistematično vzgojo članov svojih organizacij.

Ob zaključku diskusije je govoril tov. *dr. Marijan Brecelj*, ki je obravnaval važnost kritičnega obravnavanja napak in slabosti na gospodarskem področju v naših časopisih, zlasti kar se tiče distribucije. Vendar je potrebno pri tem pravilno kritizirati, ker v nasprotnem primeru pride do nepotrebnega razburjenja in zbudi upravičeno nejevoljo pri ljudstvu. Tak primer se je dogodil pred kratkim, ko so naši časopisi prinesli vest o nakopičenem tekstilnem blagu v naših tovarnah in skladiščih. V časopisih so prinesli vesti, iz katerih se je videlo, da je to vzrok pomanjkanja tekstilnega blaga v trgovinah in da bodo po odpravi te napake trgovine zopet polne. Pisci člankov namreč niso upoštevali, da tekstilna industrija v Sloveniji ogromno proizvaja tudi za ostale ljudske republike in da je bil le manjši del tega blaga namenjen za potrebe naše republike.

Po končani diskusiji je dr. Marijan Brecelj prebral predlog volivnega proglasa Osvobodilne fronte Slovenije, ki so ga člani Glavnega odbora soglasno, z odobravanjem sprejeli.

Vesti o stavki v Trstu

Trst, 17. febr. Včeraj je po 16 dnevni stavki stavkovno vodstvo zaključilo poseben sporazum z ravnateljstvom ACEGAT in z obema tiskarnama tržaških dnevnikov ter z malo industrijo, to je približno s 100 podjetji. V Trstu so danes spet izšli časopisi.

Medtem se nadaljuje stavka delavcev velike industrije in vseh ostalih podjetij. Združenje industrijcev še vedno noče pristati niti na povišanje draginjske doklade za 56 lir, češ da se mora to vprašanje urediti v Rimu med zastopniki tržaške industrije in zastopniki sindikalnih organizacij republike Italije.

Včeraj je bilo na dvorišču Delavske zbornice zborovanje stavkajočih. Na zborovanju je skušal kominformovski voditelj Enotnih sindikatov Radich pred stavkajočimi opravičiti ukrep stavkovnega vodstva, da splošna stavka preneha, čeprav ni bil dosežen noben uspeh. Govoril je tudi demokristjan Palutan, ki je pozval delavstvo, naj konča stavko. Ker je stavka prešla zaželeni okvir, skušajo politični špekulanti stavko zaustaviti. Tudi angloameriška vojna uprava je pozvala delavstvo, naj se vrne na delo. Potek stavke je jasno pokazal, da so voditelji stavke postavili zahtevo po zboljšanju položaja tržaškega delavstva le kot prevaro za dosego svojih špekulativnih namenov.

Poročali smo že, kako so organi angloameriške vojaške uprave in civilnih oblasti delali vse mogoče zapreke pri razdeljevanju iz cone B pripeljanega živeža. Živila so do včeraj ležala na tržaški carinarnici. 75% koruzne moke se je zaradi tega pokvarilo. Za živila, razen za moko, so oblasti zahtevale od odbora za pomoč stavkajočim 2 milijona lir carinskih pristojbin, ki jih odbor ni mogel plačati, ker bi to pomenilo znatno oškodovanje stavkajočih. Zato so vsa živila, razen moke, ponovno pripeljali v cono B in jih bodo razdeljevali na bloku v Škofijah in v Kopru. Belo in koruzno moko pa bodo delili v Trstu.

Sovjetsko-kitajski sporazum

15. februarja je bila v Moskvi in Pekingu objavljena prijateljska in zavezniška pogodba o medsebojni pomoči med Sovjetsko zvezo in LR Kitajsko. Pogodba velja za dobo 30 let.

Pogajanja za sklenitev nove pogodbe so se vodila od 16. decem., ko je prispela v Moskvo kitajska delegacija na čelu z Mao Ce Tungom. Na podlagi teh pogajanj je bila podpisana:

1. pogodba o prijateljstvu, zavezništvu in medsebojni pomoči med Sovjetsko zvezo in LR Kitajsko;

2. sporazum o transmandžurski (čančunški) železnici. Po tem sporazumu bo Sovjetska zveza po podpisu mirovne pogodbe z Japonsko, najkasneje pa do leta 1952, izročila to železnico v popolno last novi Kitajski. Sovj. čete pa se bodo poleg tega umaknile tudi iz Port Arturja in trgovske luke Dajren (Daljnji);

3. sporazum o kreditu 300 milijonov ameriških dolarjev, ki ga bo nudila Sovjetska zveza Kitajski za nakup industrijskih strojev, industrijske opreme, železniških naprav itd.

Ob podpisu pogodbe sta Višinski in Cu En Laj izmenjala tudi noto, po kateri izgubi stara pogodba, ki je bila sklenjena 1945 med Sovjetsko zvezo in kuomintanško Kitajsko, vsako veljavo. Obe vladi sta tudi potrdili, da se ohrani status quo v LR Mongoliji. Oba ministra sta izmenjala tudi noto, v kateri je rečeno, da bo sovjetska vlada izročila novi Kitajski odškodnino za tisto imetje, ki si ga je sovjetska vlada prisvojila v Mandžuriji.

Prva točka pogodbe o prijateljstvu, zavezništvu in medsebojni pomoči med ZSSR in Kitajsko določa skupno akcijo v primeru, da bi Japonska ali katera druga država skupno z Japonsko ogrožala mir. V primeru, če bi bila Sovjetska zveza ali Kitajska napadena, bo druga pogodbena stranka nudila napadeni vso vojaško in vsako drugo pomoč. Druga točka pogodbe določa, da si bosta obe državi prizadevali, da se čim prej sklene mirovna pogodba z Japonsko. V tretji točki pogodbe se zavezujeta, da ne bo nobena sodelovala v koaliciji ali bloku držav, ki bi bil naperjen proti eni izmed pogodbenih strank. Po četrti točki se obe državi zavezujeta, da se bosta v interesu miru in splošne varnosti konsultirali v vseh važnejših mernarodnih vprašanjih skupnega interesa. V peti točki se obe državi zavezujeta, da bosta v duhu prijateljstva in sodelovanja spoštovali enakopravnost, narodno neodvisnost in suverenost ter teritorialno nedotakljivost in nudili druga drugi vso možno gospodarsko pomoč. Šesta točka določa trajanje pogodbe. Pogodba, ki je bila sklenjena za dobo 30 let, določa med drugim tudi, da sta ruski in kitajski tekst enakovredna. Ratifikacijske listine bodo izmenjane v Pekingu.

Drugi sporazum določa, da bo sovjetska vlada brez odškodnine izročila Kitajski, in sicer takoj po podpisu mirovne pogodbe z Japonsko, najkasneje pa do leta 1952, vse pravice, ki se nanašajo na transmandžursko železnico. Sovjetske čete se bodo umaknile s Port Arturja, Kitajska pa bo vrnila Sovjetski zvezi vse stroške, ki jih je imela v zvezi z obnovo luke od leta 1945 dalje. V primeru, da bi Sovjetsko zvezo ali Kitajsko napadla Japonska ali katera koli druga država, bosta Sovjetska zveza in LR Kitajska skukaj izkoriščali luko Port Artur. Vprašanje Dajrena bosta obe državi podrobneje proučili po sklenitvi mirovne pogodbe z Japonsko.

Tretji sporazum govori o posojilu. Posojilo, ki znaša 300 milijonov ameriških dolarjev za dobo 5 let, bo nudila Sovjetska zveza po znižani obrestni meri (1%) za nakup strojev, železniških naprav itd.

Londonski diplomatski krogi so v zvezi s sklenjenimi sporazumi med Sovjetsko zvezo in LR Kitajsko mišljenja, da objavljena pogodba ne obsega vseh sporazumov, ki so jih dosegli med pogajanji. Po njihovem mišljenju je nova pogodba le druga verzija pogodbe, ki je bila sklenjena leta 1945 med Sovjetsko zvezo in kuomintanško vlado. Čeprav bi bilo naivno pričakovati, da bodo predstavniki pekinške in moskovske vlade objavili svoje načrte za nov red v Evroaziji, smatrajo v Londonu za malo verjetno, da bi porabili kar dva meseca za korekturo pogodbe iz leta 1945. Nova pogodba se namreč zelo malo loči od prejšnje pogodbe. Tako nova, kakor stara pogodba, sta bili sklenjeni za 30 let, obe pogodbi sta bili naperjeni proti Japonski. Najvažnejše točke nove in stare pogodbe se nanašajo na sporazum o medsebojni pomoči. Po mišljenju londonskih opazovalcev so v Moskvi pretresali tudi perspektive za širjenje sovjetskega odnosno kitajskega vpliva v Aziji. Zunanjepolitični dopisnik BBC pravi, da sporazum na prvi pogled izgleda, kakor da so prvaki Kitajske izvojevali politično zmago. Rusi so očitno želeli ustvariti vtis, da so pripravljeni nuditi vladi Kitajske koncesije. Rusi so obljubili, da se bodo umaknili iz Port Artura in Dajrena najkasneje do leta 1952. To je prva koncesija, druga pa se nanaša na kredite novi Kitajski.

Ameriški opazovalci smatrajo sporazum, po katerem naj bi se Sovjetska zveza evakuirala iz nekaterih krajev Mandžurije leta 1952, kot propagando, ne pa kot stvarno željo Sovjetske zveze, da se umakne iz Mandžurije. Ameriški predstavniki smatrajo, da pomeni navzočnost večjega dela sovjetskega ladjevja v pristaniščih južne Mandžurije stalno nevarnost za ameriško obrambo na Daljnem vzhodu. Ameriški krogi smatrajo, da je v Port Arturu velika večina sovjetskih podmornic, ki so stacionirane na Tihem oceanu. Ameriški krogi poudarjajo kot značilno, da se skoraj nič ne govori o kitajskih koncesijah Sovjetski zvezi. Po njihovem mišljenju predstavljajo pogajanja v Moskvi najbolj čuvano tajno v moderni diplomaciji.

Pariški opazovalci so mišljenja, da so v tekstu sporazuma jasno izražene sovjetske koncesije novi Kitajski, medtem ko o kitajskem popuščanju skoraj ni sledu. Glede kredita pa se omejujejo samo na ugotovitev, da je nova Kitajska, ki šteje 450 milijonov prebivalcev, dobila prav toliko kot mala Avstrija, ki šteje 7 milijonov prebivalcev, po Marshallovem planu. Kako naj ta vsota zadostuje Kitajski, ki mora zaceliti rane 20 letne državljanske vojne?

KP Japonske je v zvezi s podpisom kitajsko-sovjetske pogodbe izdala posebno poročilo. Generalni sekretar Partije Tokuda je izrecno navedel tri pomembne momente tega sporazuma: 1. Sovjetsko-kitajska zveza bo močna opora za vzdrževanje svetovnega miru in ohrabritev azijskim narodom, ki se bore za neodvisnost; 2. pogodba poudarja možnost bližnje sklenitve mirovne pogodbe z Japonsko; 3. evakuacija sovjetskih čet iz Port Artura, Dajrena, vrnitev čančunske železnice novi Kitajski, so močan udarec mednarodnim monopolistom.

—*—

Spremembe v diplomatski službi FLRJ

Beograd, 17. febr. (Tanjug.) Z ukazom Prezidija Ljudske skupščine FLRJ je odpoklican in razrešen dolžnosti dr. Miloš Moskovljević, dosedanji izredni poslanik in pooblaščeni minister v Kairu.

Za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra FLRJ v Kairu je imenovan Milan Ristić, dosedanji izredni poslanik in pooblaščeni minister FLRJ v Bernu.

Za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra FLRJ v Bernu je imenovan Života Djermanović, dosedanji podpredsednik vlade LR Srbije.

Naš veleposlanik v Bukarešti se je vrnil v Beograd

Beograd, 17. febr. (Tanjug.) Včeraj se je vrnil v Beograd naš dosedanji veleposlanik v LR Romuniji Radoš Jovanovič in nastopil novo dolžnost pomočnika ministra za zunanje zadeve.

Eksplozija v ameriški kemični tovarni

Midland (Michigan), 17. febr. — AP poroča, da je prišlo v tovarni kemikalij v Midlandu do eksplozije, ki je zahtevala 8 smrtnih žrtev in 25 ranjenih, povzročena je bila velika gmotna škoda, ker je vso streho tovarne odneslo v zrak, zrušil pa se je opornik.

3,393.586 dinarjev dohodkov
je imela lani zadruga v Arji vasi

Ob največjem poslopju v Arji vasi je bilo v soboto popoldne nenavadno živahno. Dve veliki zastavi sta opozarjali na pomemben dan zadruge »France Prešeren«; zadružni kolektiv je tretjič dajal letni obračun o svojem delu za socializacijo kmetijstva. Zadružna dvorana, ki so jo za tretji občni zbor s prezidavo zelo povečali, se je polnila. Vse klopi so bile zasedene, ko je začel poročati Franc Ulaga, predsednik zadruge in kandidat za Svet narodov.

V zadrugo je lani 30. maja stopilo 15 delovnih kmetov in dva meseca pozneje še 80 novih družin.

»Današnji zbor bo končno zaprl usta vsem tistim, ki se še vedno trudijo, da bi dokazali, kako je od dohodkov v zadrugi težko živeti,« je dejal predsednik. »Nekateri še vedno trdijo, da so zadružniki lačni. Pa poglejmo, kako je s to lakoto. Vzemimo našega zadružnika Kranjca iz Zaloga, ki ima doma devet svojcev, delajo pa le trije. Kranjčevi so opravili 944 storilnih dni, kar znaša 113.311 dinarjev. Med letom je Kranjc dvignil predujma nad 39,000 dinarjev v denarju in 26.000 v blagu. Ob porodu smo ženi izplačali 7250 dinarjev podpore iz socialnega fonda, tako da bo dobila Kranjčeva družina čistega izplačila še 54.298 dinarjev. Za prehrano svoje številne družine je Kranjc prejel 1170 kg pšenice, 675 kg ječmena, 1300 kg krompirja, 137 kg masti in drugih pridelkov. Vzemimo še eno manjšin, toda res marljivih družin, Lebanovo, ki ima tri člane. Opravili so 1057 storilnih dni, kar znaša 126.910 din. Po odbitku akontacije in vštevši dodatke iz socialnega in kulturnoprosvetnega fonda, bo dobil Leban za svojo družino še 79.198 dinarjev na roko. Od pridelkov pa so dobili 650 kg pšenice, 60 kg rži, 122 kg masti, 141 kg mesa itd.«

Na občnem zboru pa so se tudi kritično dotaknili pomanjkljivosti. Organizacija dela v zadrugi še ni tako popolna, kakor bi morala biti. Imeli so sicer brigadno-skupinski sistem, hmeljsko, živinorejsko in poljedelsko brigado. Napačno pa je bilo, da so brigade prestavljali po potrebi, namesto da bi jim bila dodeljena stalna zemljišča v obdelavo.

Temeljna sredstva zadruge znašajo 18,454.623 dinarjev. Lani so imeli skupno 3,393.586 dinarjev dohodkov, od česar so vložili v sklade 20%. Vrednost storilnega dne znaša 120 dinarjev. S tem so planirani storilni dan (96 dinarjev) presegli. Tudi živinorejski plan je bil lani presežen za 12,5%. Zdaj ima zadruga 135 glav goveje živine, 53 konj in 215 svinj. Setveni plan so stoodstotno izpolnili, vendar hektarski dohodki niso bili najboljši. Deloma je temu kriva slaba zemlja, ki je bila vključena v zadrugo v Žalcu in Levcu. Tudi hmelja so imeli precej

Franc Ulaga

prvoletnega, ki ima manjši hektarski donos, vendar pa so zanj prejeli nad 2 milijona dinarjev.

Za preskrbo industrijskega prebivalstva je zadruga v Arji vasi prispevala med drugim tudi 30 pitancev, 47 goved, 53.190 kg krompirja, 61.339 kg povrtnin in 43.032 litrov mleka. Za to blago je prejela vsaka družina tudi bone za nakup po vezanih cenah v znesku 10.400

Zadruga v Arji vasi ima skoraj polovico ornih površin zasejanih s hmeljem; hmeljarstvo bo tudi v bodoče glavna gospodarska panoga. Letos so na novo preorali za hmelj 16 ha.

Tudi vzgoji novih kadrov so lani posvetili potrebno pozornost, saj je bilo v raznih tečajih 16 članov, predvsem mladincev.

V razpravi po poročilu predsednika so prišli do besede malone vsi zadružniki. Tu ni bilo opaziti nobene razlike med starimi in novimi člani, vsi so kazali enako skrb za izboljšanje gospodarstva v zadrugi.

Mladinec Jože Vog je grajal slabo udeležbo zadružnikov na izobraževalnem tečaju. Kramarjev France, eden novih zadružnikov, je povedal, s kakšnimi obrekovanji so ga nekateri hoteli odvrniti od zadruge. Najstarejši zadružnik, nekdanji hlapec na sedanji zadružni zemlji, Franc Vidmar, se je tudi priglasil k besedi. »Lani ste me počastili s tem, da ste me poslali na počitnice. To so bile moje prve počitnice. Zdi se mi, da ste mi dali več, kot sem zaslužil.« Predsednica organizacije AFŽ je v imenu zadružnic-mater zahtevala ustanovitev doma igre in dela pa tudi menze. Tovarišica iz vrtnarije pa je opozorila nato, da je treba tudi za vrtnarsko delo dati nekaj močnejših ljudi in za večje površine naj bi prišli na pomoč stroji. Pa še o higieni, bonih in raznoterostih je bilo govora. Ob koncu je Petrovškova brigada napovedala tekmovanje arjevaški. Gostje občnega zbora so zadružnikom čestitali k doseženim uspehom.

Razpravi o sprejetju novih članov so sledile volitve novega upravnega in nadzornega odbora. Zadružniki so ponovno izrekli vse zaupanje dosedanjemu predsedniku Francu Ulagi.

Letos bo zadruga imela že 8,974.000 dinarjev brutto dohodkov za pridelke, tako da se bo vrednost storilnega dne povečala na 133 dinarjev. Povečali bodo površine zemlje za 16 ha, pšenice za 22 ha in krompirja za 15 ha. Mnogo pozornosti bodo posvetili še dvigu živinoreje. Število goveje živine bodo povečali od 120 na 200 glav, število prašičev pa od 215 na 300 din. To je nekaj podatkov iz plana proizvodnje letošnjega leta, ki je postal častna delovna obveznost zadružnikov.

Predsednik Ulaga je končno razdelil najboljšim zadružnikom in pionirjem denarne nagrade. Zborovalci so sklenili, da sprejmejo tekmovanje, ki so ga zadružniki iz Žabnice napovedali vsem našim obdelovalnim zadrugam.

OSEM ČEVLJARJEV
v eni sami zadrugi izpolnilo petletko

Obrtniška proizvajalna in predelovalna zadruga čevljarjev v Ljubljani na Mivki je zaslovela po svojih izvrstnih izdelkih, ki so naprodaj na prostem trgu. Njen kolektiv pa se je uvrstil tudi med najboljše pri nas, saj je dosegel velike uspehe med tekmovanjem za večjo storilnost. V zadrugi delajo dosledno po brigadnem načinu. Zato se tudi čevljarji usposabljajo za posamezne faze delovnega procesa tako uspešno, da jih je doslej že osem izpolnilo petletko. Prvih pet čevljarjev, ki so izpolnili petletko, so počastili s priznanjem 31. decembra, do 31. januarja pa so še trije opravili svojo petletno nalogo.

Avgust Kušar, Julij Marolt in Anton Mikec delajo v zadrugi že od ustanovitve leta 1945. in so se ves čas odlikovali z delovno vnemo, nesebično požrtvovalnostjo in zglednim odnosom do dela. Kot dobri člani OF so sodelovali tudi pri prostovoljnem delu. Kušar je opravil 260 prostovoljnih delovnih ur.

Te dni so v zadrugi razglasili osem udarnikov, ki so se odlikovali med proizvodnjo januarja. Zadruga se je pridružila kolektivom, ki tekmujejo v počastitev volitev v Ljudsko skupščino. Ob tej priliki so prvič uvedli norme. Med tekmovanjem si prizadevajo, da čim bolj izboljšajo kakovost izdelkov. V ta namen so ustanovili posebno komisijo, ki na teden po enkrat med delom in po delu ocenjuje izdelke ter sam način proizvodnje. V zadrugi pa ne posvečajo pozornosti samo proizvodnji. Ne zanemarjajo prav tako politične kakor strokovne vzgoje. Zato bodo uvedli strokovni in

Julij Marolt

Anton Mikec

splošni izobraževalni tečaj ter po enkrat na teden politični študij. Sindikalno dejavnost bodo poživili v vseh panogah.

35% PLANA GOZDNE PROIZVODNJE
je treba izpolniti v prvem četrtletju

Čeprav je pri nas v Sloveniji le četrtina gozdov v državnem sektorju, ima ta sektor mnogo težje planske naloge kakor privatni. Zato je tem bolj upravičena zahteva, da nedržavni sektor gozdarstva, ki obsega tri četrtine gozdnih površin, izpolni svoje naloge v gozdarstvu in žagarski proizvodnji.

Lani je bilo na nedržavnem sektorju gozdarstva precej napak, ki pa so izvirale predvsem zaradi nepoučenosti kmetov in iz neodgovornega in birokratskega poslovanja krajevnih odborov. Mnogi kmetje so bili prizadeti. Dogajalo se je na primer, da so nekaterim določili oddajo bukovine, čeprav se je pozneje izkazalo, da je ni imel. Lanske slabe izkušnje, ki so jih imeli, ker niso kmetom določali, do kdaj morajo oddati les in kakšne vrste naj bo, je seveda treba letos upoštevati. Letos nedržavni sektor gozdarstva ne sme zaostajati za državnim pri proizvodnji v gozdarstvu, pri žagarstvu in oddaji lesa za doma ter izvoz. Nedržavni sektor pa ima letos še odgovornejše naloge kakor lani, zlasti da izdela dovolj lesa posebnih dimenzij za izvoz. Če se bodo kmetje zavedali, da pomeni vsako izvoženo deblo tudi zanje izboljšanje življenja, bodo nedvomno z vnemo izpolnjevali planske naloge.

Z letošnjo proizvodnjo v gozdarstvu in žagarstvu ne moremo biti zadovoljni. V mariborski oblasti so izpolnili 21% oddaje, v goriški 52%, v ljubljanski pa 49%.

Že lani se je pokazalo, da ne kaže obremenjevati kmetov za sečnjo poleti, ko imajo največ dela na poljih. Najlaže kmetje delajo v gozdu pozimi. V prvem četrtletju moramo izpolniti 35% letnega plana. Najprej je treba pripraviti bukovo hlodovino za žaganje, za furnir in luščenje, hmeljevke za nove nasade in električne ter brzojavne drogove. Tudi drv je treba še v tem četrtletju precej napraviti. Iz plana, ki daje težišče proizvodnje na prvo četrtletje, je nadalje razvidno, da bo treba druge planske naloge v naslednjih četrtletjih takole izpolnjevati: 30%, 20% in 15%. V prvih šestih mesecih bomo torej oddali in spravili iz gozdov večje zaloge vseh lesnih sortimentov, in sicer za 65%.

Kako pa se bodo lastniki gozdov lotili planskih nalog, da jih bodo izpolnili? Najprej mora vsak lastnik gozda vedeti, koliko bo oddal lesa. To določijo krajevni ljudski odbori, ki imajo pozneje tudi pravico po zakonu, da od vsakega privatnika izterjajo določene količine lesa. Kmetijske zadruge sklenejo pogodbo s kmeti za čas in količino lesa. Kmetijske zadruge so odgovorne za tehnično stran oddaje lesa.

Temu osnovnemu delu, ki pa ne sme biti papirnato, sledi dejansko izpolnjevanje plana v gozdovih in pozneje na žagah. Pri tem se moramo učiti iz lanskih izkušenj. V zadregi bodo kmetje, ki nimajo dovolj delovne sile, da bi posekali les. Kmetje bodo zaprosili pomoč pri sosedih, ki nimajo oddaje lesa. Tako si bodo med seboj pomagali. Da pa se posamezni kmetje ne bodo preveč zamudili z iskanjem moči pri sosedih, jim bodo pomagale množične organizacije. Kakor mora biti v tej akciji za izpolnjevanje plana iz nedržavnega sektorja krajevni ljudski odbor nosilec krajevnega plana in kmetijska zadruga odgovorna za tehnično stran izpolnitve, tako mora biti vaški odbor OF mobilizator na vasi, ki prepričuje in daje organizacijske nasvete za izpolnjevanje plana. Letošnje izpolnjevanje plana se prenese neposredno na vas samo, na gozdne posestnike. Medtem ko je bil doslej za izpolnitev plana odgovoren le lesni manipulant pri kmetijski zadrugi, oziroma KZ kot celota, je zdaj to naloga krajevnega ljudskega odbora, KZ in OF. Naloge pa si delijo takole: KLO se mora posvetiti bolj svoji gozdarski in žagarski proizvodnji. KZ mora izpolnjevati svoje naloge s strokovne in tehnične strani, množične organizacije na vasi pa so najširši mobilizator množične sečnje, izdelave in oddaje lesa.

Dobra setev — obilna žetev

Pomladanska setev, ki se bo kmalu začela, je ena največjih nalog kmetijske proizvodnje. Od izpolnitve setvenega plana bosta odvisna pridelek in preskrba delovnih ljudi. Ta naloga je tem važnejša, ker plan jesenske setve v nekaterih okrajih, predvsem na privatnem sektorju, ni bil izpolnjen.

Najvažnejša naloga pred pripravami na setev je odkup semena, ki ga je treba pospešiti, predvsem v nekaterih okrajih, na primer kranjskem, v Celju-okolici in Ljubljani-okolici, kjer morajo odkupiti mnogo več deteljnega semena. Z odkupom je treba zagotoviti dovolj semena zadrugam, privatni sektor pa naj črpa predvsem lokalne vire. Pravilna preskrba kmetov s semenom je ena prvih nalog kmetijskih zadrug.

Vsi KLO in zadruge naj prouče, koliko zemlje morejo obdelati in posejati sami in šele potem naj sklenejo pogodbe s traktorskimi postajami. Prednost imajo seveda obdelovalne in kmetijske zadruge. Hkrati se morajo pripravljati na setev vse traktorske postaje.

Kolobarjenje se mora začeti tudi v privatnem sektorju, predvsem tam, kjer je mogoča velikopotezna strojna obdelava, da bi tako dosegli večji hektarski donos.

Pozornost je treba posvetiti setvi industrijskih rastlin, predvsem oljnic. Sončnice posejemo povsod, kjer je to le mogoče: tu pridejo v poštev obrobna zemljišča ob mejah in poteh. S pravočasno skrbjo za seme poskrbimo, da bo tudi setev lanu, konoplja, sladkorne pese in hmelja uspešna.

Vsa organizacijska dela pri pripravah in pri setvi sami vodijo člani krajevnih ljudskih odborov oziroma kmetijska poverjeništva v okraju. Sedaj morajo najprej pripraviti setvene plane in jih razdeliti na posamezna gospodarstva. O planih je treba razpravljati na volivnih sestankih in na sestankih Fronte. Ugotoviti je treba površine, ki so v nevarnosti, da bi iz kakršnih koli vzrokov ostale neobdelane. Za take površine poskrbi obdelavo krajevni ljudski odbor, predvsem z organiziranjem frontnih brigad, s katerimi naj si pomagajo tudi vse med seboj, da bo plan setve pravočasno izpolnjen. Vodilo krajevnih odborov, Fronte in množičnih organizacij mora biti: Niti košček zemlje ne sme ostati neobdelan!

Nad 40.000 sklenjenih delovnih pogodb v Sloveniji

Naši delovni kolektivi so povečini že prve dni po objavi uredbe o ustalitvi delovne sile in o vskladitvi planov delovne sile s planom plačilnega fonda in planom zajamčene preskrbe začeli razpravljati o pomenu sklepanja pismenih delovnih pogodb.

Po nepopolnih podatkih iz 16 okrajev LR Slovenije je v prvi polovici februarja sklenilo pismene delovne pogodbe že nad 40.000 delavcev, medtem ko so v 72 podjetjih sklenili pismene delovne pogodbe že vsi delavci. Med najboljšimi okraji je celjski, kjer je 26 podjetij sklenilo pogodbe z vsemi svojimi delavci. Ne zaostaja tudi trboveljski okraj. V večini lokalnih podjetij so že vsi delavci sklenili pogodbe, pa tudi v zveznih republiških podjetjih hitijo. Zlasti velja to za prednostna podjetja — rudnike in težko industrijo — tudi v drugih okrajih.

Železarna v Štorah je med najboljšimi; pogodbe je sklenilo nad 90% delavcev; v hrastniškem premogovniku samo še 100 delavcev ni sklenilo pogodb, izmed vseh delavcev pa se jih je nad 80% zavezale ostati daljši čas v premogovniku. V premogovnikih v Zabukovci in Libojah je sklenilo pogodbe nad 88% delavcev, v Trbovljah pa nad 83%, izmed njih bo nad 60% delavcev ostalo pri premogovniku nad leto dni. Uprava premogovnika v Globokem je že pred dnevi sklenila pogodbe z vsemi svojimi delavci.

Ne zaostajajo tudi druga podjetja; v tovarni lesovine in lepenke v Podvelki so sklenili pogodbe že vsi delavci, prav tako v kamniški usnjarni; Standard v Kranju nima sklenjenih pogodb samo še z 20 delavci, v tovarni Sana v Hočah pa so vsi delavci sklenili ostati v tovarni za daljšo dobo.

Kljub dosedanjim uspehom pa je tudi več pomanjkljivosti. Tako morajo na primer državna gospodarska podjetja pošiljati do 1. marca t. l. vsak dan poročila o številu sklenjenih pismenih delovnih pogodb pristojnim okrajnim upravam za delovno silo. Kljub tem navodilom pa vsa gradbena podjetja poročil ne pošiljajo. Prav zato se število sklenjenih pismenih pogodb tudi ne ujema; okrajne uprave za delovno silo imajo evidentiranih komaj 10% sklenjenih pogodb, v resnici pa so gradbena podjetja sklenila delovne pogodbe približno že s polovico delavcev.

Tudi nekatere okrajne uprave za delovno silo prav malomarno vodijo evidenčno službo o sklepanju delovnih pogodb. Izmed 30 okrajev pošilja poročila redno samo 16 okrajev. Okrajne uprave za delovno silo v Šoštanju, Slovenjgradcu, Kočevju, Novem mestu itd. sploh še niso poslale poročil. Iz gorenjskega okraja poročajo negativno, čeprav tudi tamkajšnja podjetja sklepajo pismene delovne pogodbe s svojimi delavci, iz poročil radgonskega okraja pa ni razvidno niti število sklenjenih pogodb niti ime podjetja.

S sklepanjem delovnih pogodb je treba pohiteti. Nikakor ne more biti vzrok pomanjkanje formularjev, kakor je na primer navedlo vodstvo tovarne pomožnih in usnjarskih sredstev v Ljubljani. Sklepanje pismenih delovnih pogodb je izraz političnega dela sindikalnih podružnic in prav zato je opraviti vse pripravе, politično delo itd., da bo mogoče pogodbe pravočasno podpisati povsod, kjer so zdaj začasni zadržki.

NOVA LINIJA VLKA ČERVENKOVA

Pod tem naslovom prinaša »Borba« daljši članek o Bolgariji in novem kurzu, ki proglaša vso dosedanjo politiko Partije posebno še dokler je bil na njenem čelu Dimitrov, kot škodljivo in napačno.

Na plenumu CK BKP 16. in 17. januarja t. l. je imel Vlko Červenkov referat o pomanjkljivostih v partijskem delu in o nadaljnjih nalogah.

Červenkov zastavlja Partiji naloge, ki popolnoma nasprotujejo liniji graditve socializma v Bolgariji, katero je začrtal Georgij Dimitrov na petem kongresu BKP. Červenkov pravi, da osnovna in glavna naloga partijskega vodstva ni boriti se za industrializacijo in elektrifikacijo države, marveč za upostavitev lastne materialne baze socializma (po mnenju Červenkova je to »nacionalizem«), marveč prilagoditi bolgarsko gospodarstvo potrebam ZSSR. (Glavne in najnujnejše naloge, je rekel Červenkov 16. decembra, so: »Brezpogojno povečati kmetijsko proizvodnjo« ter »proizvodnjo rud in pisanih kovin za izvoz«, bolgarski agrarni proizvodi in pisane kovine pa gredo, kakor vemo, v ZSSR, z njimi razpolaga sovjetska zunanja trgovina.) Osnovna in glavna naloga partijskega vodstva je dalje vzgajati in pripraviti Partijo, da bo »do kraja in brezpogojno zvesta in vdana ZSSR, VKP(b) ter našemu velikemu in ljubljenemu tovarišu Stalinu« (referat na plenumu). Bolgarski voditelji in tisk nenehno poudarjajo, da je »odnos do ZSSR preizkušnja resničnega patriotizma ter dejanske ljubezni in vdanosti do naše domovine«.

Voditelji ZSSR so si preko svojih ljudi v CK BKP (med drugimi tudi preko Červenkova) tudi doslej prizadevali, da bi Bolgarijo spremenili v agrarno in surovinsko področje, prilagojeno potrebam sovjetskega gospodarstva. Novo je samo to, da se jim zdi v ZSSR potrebno, da se mora takšna politika v sedanjih razmerah in pogojih v Bolgariji bolj določno in odkrito postaviti kot linija VKP(b) in da je treba kompromitirati politiko Georgija Dimitrova prav zato, ker je usmerjala (kolikor je bilo to pri takšni sestavi vodstva možno) napore ljudstva in Partije na zgraditev lastne materialne baze socializma kot poroštva za nacionalno neodvisnost, enakopravnost in napredek.

Tik pred plenumom je bil Červenkov v Moskvi in je govoril s Stalinom, o čemer sta pisala bolgarski in sovjetski tisk. Tasa ga je takrat nazval »voditelj bolgarskega naroda«. Bolgarski narod je prvikrat v radiu Moskva slišal, da je Červenkov njegov »voditelj«. Po smrti Dimitrova ljudske množice nikomur niso dale tega naziva in priznanja, najmanj pa Červenkovu. Sodeč po vsebini in tonu tega referata tudi Červenkov sam meni, da je po smrti Dimitrova in Kolarova, po aretaciji in izključitvi 12 članov CK (kolikor se da zvedeti iz bolgarskega tiska), po aretaciji in odelovitvi več ministrov in kompromitiranju — tako ali drugače — skoraj vseh starih in uglednih partijskih delavcev napočil tudi njegov čas. Červenkov napoveduje vojno vsem, ki si drznejo nasprotovati politiki sedanjega vodstva BKP, na drugi strani pa zelo ostro kritizira zunanjo politiko Partije in skuša tako zbrati okrog sebe prijatelje ljudske množice, ker ve, da hočejo vedeti, kdo je kriv njihovega sedanjega težkega položaja in da zahtevajo izhod iz sedanje situacije.

Gospodarsko in politično stanje je zdaj v Bolgariji res težavno. Bolgarski tisk piše o »določenem demoraliziranju delovnih ljudi«, o razpadanju privatnega gospodarstva na vasi, o »neizpolnitvi plana industrijske proizvodnje zaradi pomanjkanja surovin in elektroenergije«, o »strogem varčevanju s kruhom« in podobno. Vlada je bila primorana, da je storila zadnje čase vrsto novih ukrepov na področju odkupa, prehrane, trgovine, prometa itd. Kljub obrekovalni gonji in sovražni politiki bolgarskega vodstva proti Jugoslaviji so simpatije bolgarskega ljudstva do naše borbe in Partije čedalje večje. Množične aretacije komunistov in odstranitev starih partijskih delavcev s položajev so še povečale nezaupanje, zbeganost in politično negotovost bolgarskih množic.

Červenkov skuša izkoristiti takšen položaj zase. Kritizira na desno in levo, poziva na kritiko od spodaj, iz množic. Svoj napad na politiko Georgija Dimitrova skuša zakrinkati in prikriti s citiranjem besed samega Dimitrova, ker zaradi neomejene ljubezni bolgarskega naroda do Dimitrova drugače ne sme ravnati. Toda kljub vsem citatom je popolnoma očitno, da je napad na Dimitrovo politiko graditve socializma v Bolgariji glavna naloga referata in plenuma. (Saj ni prvikrat, da Červenkov Dimitrova obrekuje. Proti Dimitrovu je napisal knjigo, ki so jo vzeli iz prodaje, ko se je Dimitrov vrnil z lipskega procesa v Moskvo.) Glejte, kako modruje Červenkov v svojem referatu o vzrokih sedanjega stanja v Bolgariji:

»Priznati moramo, da je v naših vrstah, v vsej naši praksi, dolgo po 9. septembru 1944. veljalo in previadovalo naziranje o specifični poti razvoja naše države, ki nas bo nekega dne privedla v socializem. To naziranje je izhajalo iz predpostavke, da bo razredna borba po 9. septembru čedalje milejša, da bomo lahko v nasprotju s Sovjetsko zvezo prišli v socializem brez diktature proletariata, brez bolečin, tako rekoč organsko, pod pritiskom procesa, s kvantitativnim povečanjem našega uspeha. Odtod tudi sodelovanje s predstavniki buržoaznega razreda, ki so takoj po 9. septembru postajali čedalje pohlevnejši. To naziranje nas je oviralo, da nismo o pravem času upostavili novega odnosa do raznih slojev na vasi, ki bi moral orientirati Partijo na neogibno zaostritev razredne borbe. Prav zaradi takšnega naziranja smo trpeli pod škodljivim vplivom »titovcev«. To pomeni, da je bila ocena položaja napačna in da je posredoval Dimitrov napačno taktiko in strategijo Partije. V tem vidi Červenkov »glavni vzrok, da nas je trajčokostovščina presenetila«.

Dalje pravi Červenkov, da je »partijskemu vodstvu manjkala nujno potrebna kolektivnost v delu, zaradi česar Centralni komite in njegov Politbiro kot celota nista bila polnomočna voditelja političnega, družbenega in gospodarskega življenja v državi«. »Ni bilo kritike in samokritike«, »vladal je gnili liberalizem«, »aparat Centralnega komiteja ni bil organiziran«, »naše problematike nismo teoretično proučili« itd. Červenkov pravi, da je takšna politika Partije, dokler jo je vodil Dimitrov, omogočila, da se je pojavil »nacionalizem«, omogočila je Trajču Kostovu in trajčokostovščini, da sta razbijala gospodarstvo in Partijo ter privedla državo do sedanjih težav, ki jih mora prenašati bolgarski narod.

»Zdaj je popolnoma očitno, na kako gnilih in smrtonosnih tleh smo stali. O pravem času smo storili potrebne ukrepe in za to se moramo zahvaliti tovarišu Stalinu, CK VKP(b) in resoluciji Informbiroja iz junija 1948.«

Červenkov niti z besedico ne omenja ključnega vprašanja, namreč politike industrializacije in elektrifikacije Bolgarije, politike zgraditve lastne industrijske in surovinske baze, ki je formulirana v sklepih petega kongresa, čeprav je ta politika dejansko postavljena na zatožno klop.

Dokler je bil Dimitrov fizično sposoben, da je vodil Partijo in državo (to je bilo približno do XVI. plenuma, potem pa je javno nastopil samo na petem kongresu BKP, nakar se je dokončno umaknil iz javnega življenja), so bili napori ljudstva in Partije dejansko

Avstrija bo morala še počakati

Dne 15. februarja je bila v Londonu 250. seja namestnikov zunanjih ministrov štirih velesil. Ta seja je bila znova preložena, in sicer na prvi marec — že četrtič v zadnjih mesecih. Kakor znano, so imeli namestniki svojo poslednjo sejo 24. januarja. Tedaj so morali delo odložiti, ker so prišla neposredna sovjetsko-avstrijska pogajanja v slepo ulico.

Kljub temu, da so namestniki že večkrat prekinili svoje delo, da bi tako omogočili sovjetski in dunajski vladi vsaj okviren sporazum o nekaterih medsebojnih vprašanjih, pa na poslednji seji 15. februarja sovjetski delegat Zarubin ni mogel podati nobenih novih podatkov o poteku neposrednih sovjetsko-avstrijskih razgovorov na Dunaju o čl. 48, ki se nanaša na avstrijske povojne dolgove Sovjetski zvezi. Sovjetski predstavnik, ki je hotel rešiti namestnike iz slepe ulice, je predlagal, naj bi nadaljevali razpravo o štirih drugih točkah pogodbe, ki so ostale še nerešene. Zapadni zavezniki pa so izjavili, da nima smisla nadaljevati z razgovori, saj avstrijska vlada še vedno čaka na odgovor Moskve na predloge, ki jih je stavila lani decembra.

V londonskih krogih sklepajo iz članka, ki je bil te dni objavljen v moskovski »Pravdi«, da Sovjetska zveza še ni spremenila svojega stališča in da ni pripravljena forsirati sklenitve avstrijske mirovne pogodbe. Le-ta je namreč odvisna od neposrednega sporazuma med avstrijsko in sovjetsko vlado. Ključ za rešitev vprašanja leži torej izven okvira konference namestnikov. Motivi za to zavlačevanje pa so želja sovjetske vlade ohraniti dominanten položaj v centralni Evropi. Čeprav so namestniki imeli že 250 sestankov in izgubili tri leta časa z raznimi pogajanji, je ostalo nerešenih še pet vprašanj: čl. 16 načrta avstrijske mirovne pogodbe o razseljenih osebah, člen 27 o tujih strokovnjakih, člen 28 o demilitarizaciji Avstrije, člen 35 o avstrijskem voznem parku in člen 48 o avstrijskih povojnih dolgovih v Sovjetski zvezi.

Mednarodno razsodišče v Haagu

obravnava vprašanje sprejema novih članov v OZN

Haag, 17. febr. AFP poroča: Na včerajšnji javni seji Mednarodnega razsodišča so že drugič obravnavali vprašanje postopka pri sprejemanju novih članov v OZN. Znano je da je sprejela 22. novembra lani Generalna skupščina OZN na predlog argentinske delegacije resolucijo, v kateri se zahteva od mednarodnega razsodišča, naj izrazi svoje posvetovalno mnenje, če more Generalna skupščina sprejeti za članico OZN državo v primeru, da Varnostni svet ni priporočal njenega sprejema, oziroma da država, ki kandidira, ni dobila potrebne večine v Varnostnem svetu, ali pa je kak stalni član Varnostnega sveta glasoval proti njenemu sprejemu.

Francoski predstavnik je razložil mnenje svoje vlade in grajal stališče argentinske delegacije. Zanikal je Generalni skupščini pravico sprejemati nove člane v nasprotju z mnenjem Varnostnega sveta. Francoski predstavnik je poudaril, da je 4. člen Ustanovne listine popolnoma jasen. Po tem členu je namreč potreben sklep Varnostnega sveta, preden začne Generalna skupščina razpravljati o sprejemu novih članov. Na koncu je poudaril, da je mnenje argentinske vlade brez pravne podlage in da je njegov smoter popolnoma spremeniti smisel 4. člena Ustanovne listine.

Pričakujejo, da bo mednarodno razsodišče povedalo svoje mnenje v 14 dneh. To mnenje naj bi bilo podlaga za rešitev prošenj 14. držav, ki so prosile za sprejem v OZN. Doslej ni bilo mogoče sprejeti nobene države, ker ni Varnostni svet sprejel potrebnega priporočila.

Smrtna kazen na Madžarskem za prestopke proti petletnemu planu

Budimpešta, 17. febr. (Tanjug.) Madžarska vlada objavila dekret, s katerim uvaja smrtno kazen za vse težje prestopke, ki škodujejo izpolnitvi petletnega plana. AFP poroča, da je začel sklep o uvedbi smrtne kazni veljati s 1. januarjem 1950.

Razen tega je določeno v dekretu, da se lahko ljudje, ki ovirajo poslovanje kakega podjetja, dobavljajo blago slabe kakovosti ali pa pošiljajo z zakasnitvijo, ovirajo nabave oziroma promet s kakršnimi koli predmeti ali pa na kakršen koli drugačen način škodujejo gospodarstvu, kaznujejo z odvzemom prostosti od 6 mesecev do 10 let. Hkrati s to kaznijo se lahko izreče tudi zaplemba premoženja, za tujce pa izgon iz države.

BIVŠI NEMŠKI VOJNI UJETNIKI PROTESTIRAJO PROTI OBTOŽBAM ADENAUERJA

Bivši nemški vojni ujetniki so na svojem sestanku v Klubu nemških delavcev v Kranju dne 10. februarja obsodili obtožbe, ki jih je nedavno izrekel Adenauer, češ da so naše oblasti nepravilno postopale z bivšimi nemškimi vojnimi ujetniki, kot popolnoma neosnovane. — Bivši ujetniki svetujejo gospodu Adenauerju, naj se pri tistih, ki se sedaj mude v Zapadni Nemčiji na dopustu, informira o stvarnem stanju v Jugoslaviji in o velikem delovnem poletu, ki je zajel vse sloje prebivalstva v FLRJ.

VREMENSKO POROČILO

Stanje dne 17. februarja ob 7. uri: Subtropski zrak, ki se kopiči v alpskem področju, se naglo veča. Slabotne motnje z Zapadne in Severne Evrope pa se vedno bolj odklanjajo proti severozapadu. Zaradi tega se nam obeta še nadalje, najmanj za dobo štirih dni, lepo milo pomladansko vreme z delnimi nočnimi ohladitvami.

Snežne razmere v Sloveniji dne 17. februarja ob 7 uri:

Pokljuka: —5 stopinj, 140 cm snega, sren.
Planica: —3 stopinje, 75 cm snega, sren.
Zlatorog-Bohinj: —3 stopinje, 70 cm snega, sren.
Jezersko: —4 stopinje, 20 cm snega, sren.
Vršič, stanje 16. febr.: 40 cm pršiča na 60 cm podlage.
Dom pod Prisojnikom, stanje 16. febr.: 17 cm srena na 40 cm podlage.
Mozirska koča, stanje 14. febr.: 20 cm pršiča na 100 cm podlage.
Krvavec: —4 stopinje 10 cm pršiča na 70 cm podlage.

Vremenska napoved za soboto 18. febr.: Pretežno sončno vreme. Zjutraj po kotlinah megla. Temperatura ponoči do —8 stop. C, podnevi do plus 12 stopinj C.

Vremenska napoved za nedeljo 19. febr.: Milo, sončno vreme. Jutranja megla v kotlinah. Temperatura ponoči do —8 stop. C, čez dan se bo dvignila na 14 stopinj C.

ASPEN

ŠVICAR SCHNEIDER *zmagal v slalomu*

TINE MULEJ *na 26. mestu*

Aspen, 17. febr. Včeraj je bilo v Aspenu v okviru svetovnega smučarskega prvenstva tekmovanje v slalomu za moške. Vsako državo in sicer 13 udeleženk — tekmovanja je zastopalo 7 tekmovalcev. Zmagal je Švicar Georges Schneider v času 2:06,4, (1:03,6 1:02,8) 2. Zeno Collo (Italija) 2:06,7 3. Stein Erikson (Norveška) 2:08,8, 4. Redischa 2:08,4, 5. E. Schöpf (Avstrija), 6. Couttet (Francija), 7. Mac Cullogoh (Kanada) itd. Jugoslovan Tine Mulej je bil 26. z 9,4 sek. slabšim časom od zmagovalca, a Lukanc Matevž na 40. mestu s 17,7 sekund slabšim časom od zmagovalca. Proga je bila dolga 1200 m in je imela 275 m višinske razlike ter 40 vratic.

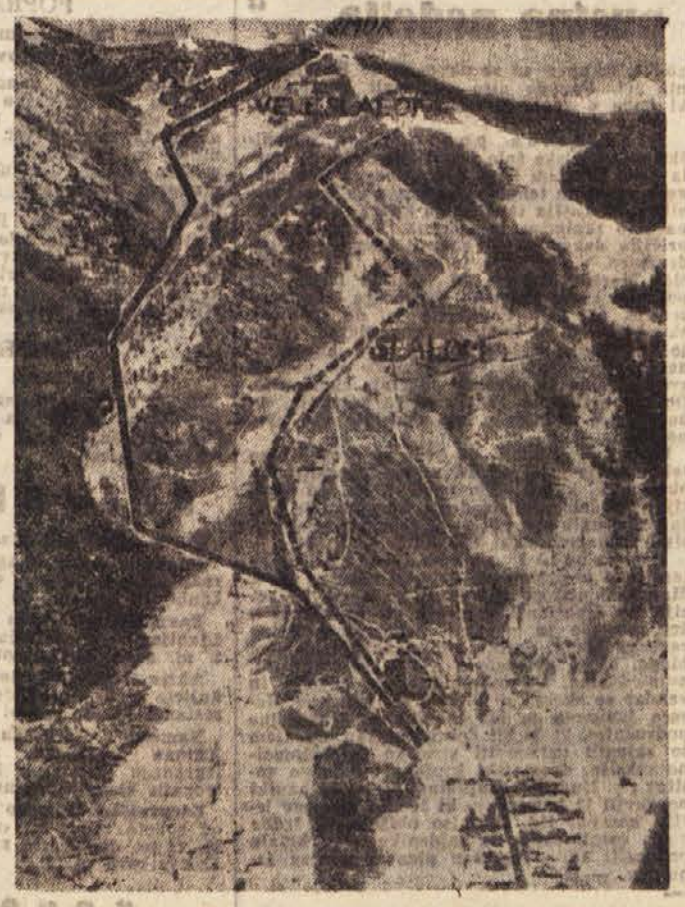

Proga za smuk, veleslalom in slalom v Aspenu

Včeraj je bilo tekmovanje žensk v smuku, kjer je nastopilo 35 tekmovalk. Vrstni red na cilju: 1. Trude John (Avstrija), 2. Erika Mahringer (Avstrija), 3. Thioliere-Couttet (Francija), 4. Schuh-Prouxax (Avstrija), 5. Randolph (ZDA), 6. Luciene Smidth (Francija), 7. Birgd (ZDA), 8. Suzanne Thioliere (Francija), 9. Dagmar Rom (Avstrija), 10. Hammerer (Avstrija), 11. Gstrein (Avstrija), 12. Meese (ZDA), 13. Thomson (Švedska), 1. Rosemarie Bleuer (Švica), 15. Celina Seghgi (Italija).

Danes bodo tekme v smuku za moške, ki bo dolg 3 km.

Državno prvenstvo v smučanju za člane in članice

V dneh od 20. do 27. t. m. bo v Bosni na Jahorini državno smučarsko prvenstvo v vseh disciplinah za člane in članice. Prvi del v dneh 20. do 23. t. m. obsega klasične discipline in sicer: tek 18 km, 12 km, štafeta 4×10 km, patrolni tek 15 km s streljanjem, klasična kombinacija v skokih za člane in mlajše člane ter tek 8 km in štafeta 3×4 km za članice. Skupni odhod ekipe Slovenije Slovenije je danes ob 8.40 iz Ljubljane.

V drugem delu prvenstva v dneh 25. do 27. t. m. pa bodo tekmovali člani in članice v smuku, slalomu in veleslalomu. Odhod slovenske reprezentance v alpskih disciplinah bo v torek 21. t. m. ob 8.40 zjutraj iz Ljubljane. — ZSS.

Državno prvenstvo v smučanju za mladince in mladinke od 21. do 22. na Pohorju: prvi dan tek na 8 km starejši mladinci, 5 km mlajši mladinci, tek 3 km mladinke; drugi dan štafeta 4×5 km mladinci. Skupni odhod v nedeljo 19. t. m. ob 8.50, ter se javiti na Oblastni smučarski odbor, Partizanska 5, Maribor. — SZS.

Namizno-teniški dvoboj

Kalkuta : Ljubljana

Drevi bo v Ljubljani namizno teniški dvoboj mestnih reprezentanc Kalkute iz Indije in Ljubljane. Kalkuto zastopa indijska državna reprezentanca, ki je uspešno sodelovala na svetovnem prvenstvu.

Moštvo Enotnosti, ki bo zastopalo Ljubljano, bo gotovo skušalo častno zastopati slovenski namizni tenis proti tako močnemu in rutiniranemu nasprotniku.

Dvoboj bo v dvorani Doma sindikatov na Miklošičevi cesti s pričetkom ob 19 zvečer.

Pokalno prvenstvo žensk LRS v odbojki

V soboto in nedeljo bo v dvorani na Taboru v Ljubljani pokalni turnir Slovenije v odbojki za članice. Sodelovale bodo najboljše vrste Enotnosti in Železničarja iz Ljubljane ter Poleta in Železničarja iz Maribora.

Začetek tekmovanja bo v soboto ob 15. v nedeljo pa ob 9.

NOGOMET

Naša krila : Betar (Tel Avive) 5:0

Tel Aviv, 17. febr. Četrto tekmo na turneji po Izraelu je odigralo nogometno moštvo »Naših kril« z nogometnim klubom »Betar« iz Tel Aviva. Jugoslovanski nogometaši so izvojevali visoko zmago 5:0.

Jutri bodo »Naša krila« igrala revanžno tekmo z nogometnim klubom »Makabi« iz Tel Aviva. Pri prvem srečanju z »Makabijem«, ki je bilo 7. februarja v Tel Avivu, so jugoslovanski nogometaši izgubili s 3:1.

GOSTOVANJE RIMSKIH NOGOMETAŠEV V BEOGRADU

Beograd, 17. febr. Italijanski nogometni klub »Lazio« iz Rima bo igral 2. aprila prijateljsko tekmo z reprezentanco Beograda. Moštvo »Lazia« bo odpotovalo v Beograd konec marca, sestava moštva pa bo objavljena šele v Beogradu. V rimskih športnih krogih je veliko zanimanje za to prvo gostovanje italijanskih nogometašev v Jugoslaviji. Klub »Lazio« ima najboljše moštvo v Rimu, ki je na gornjem delu tabele italijanskega prvenstva.

KOŠARKA

Francija premagala Jugoslavijo

Pariz, 17. februarja. Sinoči sta bili v Parizu košarkaški tekmi med ženskima in moškima ekipama Francije in Jugoslavije. Moška ekipa Francije je premagala jugoslovansko z rezultatom 46:35, ženska ekipa Francije pa je premagala jugoslovansko s 36:30.

Današnji pariški tisk obširno piše o poteku igre, toda manj o vrednosti posameznih moštev. »Liberation« pravi, da je jugoslovanska ženska vrsta pokazala svojo sigurnost, da igra sicer počasno, toda našiudirano košarko, in da so jugoslovanske košarkašice napravile dober vtis. O moški reprezentanci piše »Liberation«, da niti za trenutek ni bila nevarna francoskemu moštvu. »Franc Tireur« piše: »Jugoslovani imajo dobre igralce, toda tehnično znanje Francozov je bilo večje.«

Jugoslavija premagala ZDA z 11½ : 8½

Beograd, 17. febr. Ameriška šahovska federacija je po radijskem brzojavu obvestila Šahovsko zvezo Jugoslavije, da se je sodnik newyorškega dela šahovskega radio-matcha med reprezentancama Jugoslavije in ZDA Hans Kmoch ponovno sporazumel z velemojstrom dr. Vidmarjem v zvezi z njegovimi predlogi za ocenitev nedokončanih partij. Sporazumela sta se, da je Puc dobil partijo proti Dakeu, Milič pa je remiziral s Kewitzem. Potemtakem se je končalo II. kolo z rezultatom 6:4 v našo korist, v celotnem matchu pa je Jugoslavija premagala ZDA z 11½ : 8½. Šahovska federacija ZDA je hkrati ponovno čestitala k veliki zmagi Jugoslavije.

Ameriški šahovski strokovnjaki poudarjajo zasluženo zmago Jugoslovanov

Slavni ameriški šahovski mojstri in udeleženci šahovskega radiomatcha ZDA-Jugoslavija poudarjajo, da je bila zmaga jugoslovanskega teama zaslužena. Vsi poudarjajo visoko vrednost našega šaha.

Kapitan šahovskega ameriškega teama profesor **Wolf** je izjavil:

Organizacija in izvedba tega matcha je bila v celoti zadovoljiva. Igre so bile zanimive, tekmovanje pa vredno naporov, ki sta jih pokazali obe strani. Bila so razna vprašanja, ki so se pojavila v zvezi s tehnično stranjo matcha. Bilo je tudi več zapletenih vprašanj, ki so zahtevala konzultacije kakor tudi uvidevnost, vendar so se vsa ta vprašanja rešila na prijateljski način in z razumevanjem, ker smo dejansko govorili 4 dni v istem jeziku, v mednarodnem šahovskem jeziku. Mi tukaj smo mišljenja, da bi uspeh tega srečanja moral roditi še več medsebojnega spoštovanja, hkrati pa tudi priznanja, vrednega kakovosti nasprotnikov.

Na stavljena vprašanja, katera igra je bila najzanimivejša oziroma najboljša, je profesor Wolf dejal, da bi bil odgovor na to vprašanje mogoče pristranski, ker so Američani pri tem srečanju odnesli malo zmag, ter je zaradi tega zanje najbolj zanimivo srečanje Denker-Rabar, v katerem so zmagali. Zelo lepo igro je dala partija Matanović-Pinkus v I. kolu.

O kakovosti jugoslovanskega teama je izjavil, da je zmaga Jugoslavije zaslužena ter da more dodati samo to, da je zmagalo boljše moštvo.

Šahovski strokovnjak Hans **Kmoch**, ki je v New Yorku zastopal interese jugoslovanskih igralcev na tem radijskem matchu, je izjavil:

»Pri srečanju sem zapazil nekaj borbenih igralcev. Igra Puca je polna podjetnosti in borbenosti. Ivkov je velik igralec v kombinaciji, poln intuicije in iznajdljivosti, primanjkuje pa mu še tehnične izkušenosti.

Jugoslovani bi lahko zmagali že v prvem kolu z večjim rezultatom. Puc na primer bi mogel premagati Dakea. Na vodilnih deskah, t. j. na prvi, drugi in tretji, ni bilo posebno zanimivih iger. Na deveti deski je zadivil Matanović s svojim izrednim manevriranjem in spretno pozicijsko igro pred koncem partije. V drugem kolu, v katerem je moral Pinkus zaradi časa prenehati, je imel Matanović definitivno prednost in bi verjetno zmagal tudi, če bi se igra nadaljevala.

Jugoslovanski šah je bil že od nekdaj na glasu zaradi visokega standarda. Že pred 20 leti, ko so Jugoslovani igrali na olimpijskih tekmah, so imeli prvorazredne mojstre. Razvoj jugoslovanskega šaha po drugi svetovni vojni pa naravnost preseneča. Dokaz za to je tudi ta radijski match.«

Konec svoje izjave se je Kmoch zahvalil za čast, ki mu je bila izkazana s tem, da mu je bilo zaupano zastopstvo interesov jugoslovanskega teama, ter je dodal, da je srečen, da je mogel biti priča prekrasne igre Jugoslovanov, ter želel jugoslovanskemu šahu najboljši napredek.

Prvi ameriški igralec Sammy Reshevsky je v odgovoru na vprašanje, ali bo ta match prispeval k razvoju svetovnega šaha« izjavil:

»Nikoli doslej se nisem srečal z jugoslovanskimi šahisti. Sedaj sem imel priložnost, da se prepričam o njihovi veliki moči in sposobnosti. Amerika in Jugoslavija sta danes med vodilnimi državami v šahu in je jasno, da bo ta radijski match dolgo časa predmet diskusije med šahisti vsega sveta. O Gligoriću lahko rečem, da je zelo močan igralec in da daje upanje, da bo dospel v prvo vrsto svetovnih šampionov. Zelo je podjeten in dinamičen ter bi želel, da bi se sestal z njim pri neposrednem šahovskem srečanju.«

Ko se je dotaknil vprašanja udeležbe ameriškega teama na šahovski olimpiadi v Jugoslaviji, je Reshevsky dejal:

»Vztrajali bomo, da bomo poslali v Jugoslavijo naš team in upam, da se nam bo to posrečilo. Tako se bo končno odločil prestiž med jugoslovansko in ameriško ekipo. Mišljenja sem, da so danes izenačene šahovske sile teh držav. Ta match smo izgubili zaradi težkih okolnosti z igro. Tako je moral Pinkus odstopiti od igre ter je ameriški team s tem izgubil dragoceno točko, bile pa so tudi druge težkoče.«

Sedanji ameriški prvak Herman **Steiner**, ki ni hotel sodelovati pri radijskem matchu, ker so mu ovirali igro na prvi deski, je izjavil:

»To srečanje sem pričakoval z velikim zanimanjem in sem se bil dobro pripravil, ker mi je znana sila jugoslovanskega šaha. Zbral sem dosti literature o jugoslovanskih šahistih, zlasti sem študiral slog Gligorićeve igre, ker sem upal, da bom z njim igral.

Pogosto sem imel priložnost, da visoko ocenim kakovost jugoslovanskega šaha in njegovih velikih mojstrov. Danes želim posvetiti pozornost tudi mlademu jugoslovanskemu šahistu Ivkovu, v katerem vidim izreden talent. Ta igralec bo s časom pridobil potrebno uravnovešenost ter bo v kratkem času prodrl v prvo vrsto šampionov na mednarodni šahovski pozornici. Ivkovu je treba dati sleherno priložnost in možnost za nadaljnji razvoj.

Prav sedaj delam na tem, da sestavim ekipo mladih ameriških šahovskih talentov ter da z njimi odpotujem v Evropo. Srečanja s šahisti evropskih držav bodo prispevala za zbližanje na kulturnem področju in boljšem razvoju prijateljstva. V načrtih za to turnejo, ki se bo izvedla pod pokroviteljstvom ameriške šahovske federacije, mislim v prvi vrsti na Jugoslavijo, ker sem mnenja, da je jugoslovanski šah danes na izredno visoki stopnji. Srečanje mladih šahistov bi bila odlična predigra za šahovsko olimpiado, ki bo jeseni v Jugoslaviji. Če se bo ta moj načrt uresničil, bi to bila zame dolgo pričakovana želja, da se srečam z vašim mojstrom Gligoričem in drugimi jugoslovanskimi šahisti.«

NAŠI MOJSTRI ODPOTOVALI V BUENOS AIRES

Iz Beograda sta danes odpotovala v Rim jugoslovanska šahovska mojstra Svetozar Gligorič in dr. Peter Trifunovič. Iz Rima bosta nadaljevala potovanje z letalom v Buenos Aires, kjer se bo v kratkem pričel velik mednarodni šahovski turnir.

Na tem turnirju bo sodeloval tudi naš šahovski mojster Vasja Pirc, ki bo v nekaj dneh odpotoval v Argentino z letalom iz Ženeve.

Z VSEGA SVETA

BERLIN — Predsednik vlade Demokratične republike Nemčije Otto Grotewohl se je vrnil iz Sovjetske zveze, kjer se je zdravil en mesec. Po svojem prihodu v Berlin je Grottewohl izjavil, da bo vnovič prevzel dolžnosti predsednika vlade.

KONGKONG — Agencija UP poroča, da je začelo kuomintanško letalstvo z veliko zračno ofenzivo na velika kitajska pristanišča. Ista agencija poroča, da se za Hainanu koncentrirajo kuomintanške čete, da bi preprečile ali vsaj odložile desant ljudske armade na tem otoku.

DUNAJ — Semkaj je pribežal z vso svojo družino bivši češkoslovaški finančni minister dr. Jirsa. Poročajo tudi, da je odstopilo več diplomatskih urednikov iz vzhodno-evropskih držav. V Ankari je odstopila uradnica madžarskega poslaništva Erna Raidinger, v Pittsburgu pa poljski konsularni uradnik Skanžinski. Poleg tega je prosil za politični azil v ZDA.

MOSKVA — CK VKP(b) je izdal volilni proglas vsem volivcem za volitve v Vrhovni sovjet, ki bodo 12. marca.

HELSINKI — Finska vlada je danes ugodila sovjetski zahtevi in devalvirala finsko marko v razmerju s sovjetskim rublјem, vzhodno nemško marko in valutami držav Informbiroja.

MOSKVA — Generalisim Stalin je priredil veliko gala večerjo na čast Mao Ce Tunga in njegovega spremstva.

BERLIN — Od ponedeljka pa do petka je pribežalo v Berlin nad 3400 begunccev iz vzhodne cone. Med njimi je tudi finančni minister Spodnje Saške, ki je pobegnil z ženo in tremi otroci in je sedaj v nekem taborišču za begunce.

---

usmerjeni na graditev socializma. V tem pogledu je bilo doseženih nekaj uspehov, ki pa bi bili lahko mnogo večji, ko bi se sovjetska vlada odkrito ne vmešavala v gospodarska vprašanja Bolgarije in ko ne bi bilo sabotaže preko pomembnih članov CK, med drugim tudi preko samega Červenkova. Sovjetska želja, naj ostane Bolgarija agrarno in surovinsko področje, prilagojeno potrebam ZSSR, se uveljavlja od petega kongresa dalje bolj odkrito. Bolgarsko vodstvo se je v praksi odreklo liniji, začrtani na petem kongresu. Podatki o industrializaciji in elektrifikaciji države ter pospeševanju in socialistični preobrazbi kmetijstva v poldrugem letu to zelo očitno osvetljujejo.

Izmed velikih, v planu predvidenih objektov, naj bi bili zgradili tovarno za proizvodnjo dušičnih gnojil z zmogljivostjo 150.000 ton letno. Rusi so obljubljali stroje zanjo, pa jih niso dali. Dela so se začela leta 1948 (namesto 1947, kakor je bilo predvideno), zadnji odlok bolgarske vlade in CK Partije pa določa, naj bi se dela končala šele leta 1953, zmogljivost pa naj bi znašala 50.000 ton letno. Leta 1947 in 1948 so začeli graditi več elektrarn. Dimitrov je na kongresu Otečestvene fronte leta 1948 rekel, da bodo elektrarne kmalu potrojile zmogljivost bolgarskega elektrogospodarstva in da bodo baza za zgraditev nove industrije. Po navodilih sovjetskih strokovnjakov pa izmed teh central ne grade več kot električne centrale, marveč kot vodo-, ZSSR je na primer obljubila, da bo leta 1948 dobavila za termocentralo »Stalin« v Sofiji (do leta 1948 se je imenovala »Trajčo Kostov«) najmodernejše stroje, del strojev pa je prispel šele leta 1948. Rusi so poslali stare angleške stroje. Ko so Bolgari ugovarjali, da so to stari angleški stroji, so sovjetski strokovnjaki odredili, naj odstranijo z njih angleške napise. Takšna je elektrifikacija Bolgarije. Tisk je pisal, da industrija ni mogla izpolniti plana, ker ji je primanjkovalo električne energije.

Bolgarija naj bi po planu zgradila tudi tovarno za proizvodnjo visokokakovostnega jekla in valjarno, ki bi bili podlaga sedanje in nove industrije. V tisku ni nobenih vesti, da bi ti dve tovarni gradili. Na junijskem plenumu CK je član CK BKP Peko Takov govoril, da »ni motik, srpov, kos in plugov. Naši kmetje so ostali brez motik«, pravi Takov, »nismo jih mogli niti izdelati, niti uvoziti«. Iz tega je videti, kakšno je stanje industrije za predelovanje železne rude in tistih industrijskih panog, ki so povezane z njo.

Plan je tudi določal, da bi morali že leta 1946 dograditi cementarno »Vulka«, ki so jo bili začeli graditi Nemci. Šele leta 1948 je začela obratovati prva peč. Bolgarski tisk je na dolgo in široko poročal, da bo Sovjetska zveza dala stroje za to tovarno. V resnici pa je dala samo nekaj strojev, in sicer tiste, ki so jih našli Rusi v Vzhodni Nemčiji, pripravljene za odpošiljatev v Bolgarijo. Tako je Bolgarija dvakrat plačala te stroje, enkrat Nemcem, drugič pa Rusom. Bolgarska tekstilna industrija zdaj večinoma predeluje sovjetski bombaž in volno, ki gre po predelavi večinoma v ZSSR.

Sovjetska zunanja trgovina razpolaga približno z dvema tretjinama bolgarskega pridelka tobaka, bolgarski državljani pa kupujejo kožuhe, na katerih so znamke sovjetskega izdelka (izdelali so jih v podjetjih, ki so pripadla ZSSR kot nemško premoženje).

Rudna bogastva Bolgarije še niso dovolj raziskana. Za zdaj je znano, da so v bolgarski zemlji ležišča železa, svinca, cinka, uranija in zelo bogata ležišča premoga. Vsa ta ležišča izkoriščajo za izvoz v ZSSR pod neposrednim vodstvom sovjetskih strokovnjakov. Nekatere rudnike, tako n. pr. rudnik uranija blizu Sofije, straži sovjetska straža. Z večino bolgarskega premoga, zlasti črnega premoga iz Pernika, razpolaga sovjetska zunanja trgovina. Bolgarija je samo formalno lastnik svojega rudnega bogastva. Z njim ne razpolaga in ga tudi ne more uporabljati kot surovinsko bazo za zgraditev lastne industrije. Tempo razvoja surovinske baze in mehanizacije del je odvisen od sovjetskih strokovnjakov in potreb sovjetskega gospodarstva. Razumljivo je, da v takih pogojih o zgraditvi lastne industrije sploh ni mogoče govoriti.

Tako se Bolgarija sistematično spreminja v surovinski privesek ZSSR. Industrijskih objektov tam sploh več ne grade. Tam samo še združujejo in obnavljajo stare delavnice in tovarne. To pa seveda ni industrializacija države. Toda Vlko Červenkov tega tudi ne postavlja kot nalogo. Že večkrat je poudaril, da je osnovna naloga pridobiti čim več rud in pisanih kovin za izvoz. (Konec jutri.)

Po Ljubljani...

„Hopsasa, hopsasa, pustna nedelja..."

»Nekaj se pripravlja«, tak glas gre te dni med starimi in mladimi po Ljubljani. Po glavnih ulicah v sredini mesta nameščajo zvočnike, električarji hitijo, da bo danes zvečer po mestu vse razsvetljeno z raznobarvnimi lučmi. Pavilha in njemu podobni že napeto izbirajo, s katerimi dovtipi bodo najbolj razveselili staro in mlado. Pesniki kujejo nove pesmi, skladatelji poizkušajo ali za glas niže ali više... Kurenti s Ptujskega polja nas bodo obiskali, veseli godci bodo nastopili kar v ženskih oblekah. Tudi Butalci bodo poslali svojo delegacijo...

Skratka, res preveč bi bilo, če bi hoteli naštevati, koliko se jih bo udeležilo veselega pustnega korza. Povemo lahko samo, to, da se boste zares od srca nasmejali, zato pridite danes ob petih popoldne v Wolfovo ulico, odkoder se bo vil sprevod čez Prešernov trg na Miklošičevo cesto, po Tavčarjevi na Tyrševo in naprej na Cankarjevo do Prešernove (bivše Bleiweisove). Od tam bodo vozila krenila na levo po Prešernovi nazaj na Vegovo, maske pa na desno v Gajevo, da bodo naredili prostor. V primeru slabega vremena pa bo pustni korzo v nedeljo.

Seveda s korzom pustnega veselja še ni konec! Vesele zabave s plesom in godbo se bodo v soboto zvečer razvile po vseh lokalih, ki bodo za ta dan lepo okrašeni. Na maškerado bodo prišli fantje in dekleta, možje in žene, ki bi tega dne radi drug drugega opeharili. Skrivaj si že pripravljajo maske, da bo presenečenje, ko bo ura odbila polnoč in ko bodo ugasnile žarnice, tem večje... Plesali in veselili se bomo do ranega jutra. Z novim delovnim dnem pa bomo še z večjim veseljem zagrabili za delo.

Podobno pustno rajanje bo v nedeljo tudi v Mariboru in drugod. —md.

Pred dnevi je 99,6% delavcev in delavk, zaposlenih v vojaškem podjetju garnizije v Ljubljani, podpisalo delovne pogodbe. Skupno so se obvezali za 793 službenih let. Pogodb niso podpisali le delavci, ki bodo v kratkem odšli v strokovne šole. K. M.

Sindikalna podružnica železniške industrijske šole Ljubljana-Šiška je imela pred kratkim letni občni zbor. Potek občnega zbora in tehnične priprave so bile brezhibne, diskusija tehničnega kadra in učencev pa zelo zanimiva in izčrpna. Vse to je prepričljiv dokaz visoke zavesti članstva te podružnice. V diskusijo je posegla tudi tovarišica Marija Remžar, ki je pred letom dni podarila svoje posestvo, ki obsega 6 ha orne zemlje, tej šoli. Poudarila je, da spočetka ekonomija še ni imela vprežne živine, ko pa je industrijska šola kupila dva konja in nekaj krav, je tov. Remžarjeva ob pomoči svojega sina in učencev obdelala ekonomijo. Ob tej priliki se je tovarišica zavezala, da bo tudi v letošnjem letu obdelala vso ekonomijo.

Učenci so sklenili, da bodo za predvolivno tekmovanje t. j. do 26. marca naredili nov okopalnik, ki ga bodo podarili eni od kmetijsko obdelovalnih zadrug. Sprejetih je bilo še več drugih obveznosti. Z zborovanja so poslali tudi resolucijo CK KPJ. — P. M.

Železniški avto-oddelek v Zeleni jami je prekoračil mesečni plan za 165%. Marsikdo niti ne ve, da so kamioni, ki vozijo po ljubljanskih ulicah in prevažajo z žel. postaje in obratno ogromne količine raznega blaga, dostavljajo strankam na dom blago, ki je prispelo z vlaki, kamioni žel. avto-oddelka. Od osvoboditve že obstoja in vendar se skoraj ni slišalo o njem nič. Meseca januarja je bil občni zbor sindikalne podružnice, ki je bil dobro obiskan, na njem so sklenili ustanoviti strelsko in nogometno sekcijo, dramatski krožek; do dneva volitev v ljudsko skupščino bodo mehaniki popravili 12 kamionov, ki že več mesecev ležijo nerabni itd. Da niso obljube in trdna volja ostali samo na zapisniku, smo kmalu pokazali: 165% presežen plan v mesecu januarju. — B.

KAMNIK

Lahko izvedljiv predlog

Iz okolice Domžal je zaposlenih v Ljubljani mnogo delavcev, ki se vozijo z vlakom. Mnogi izmed njih so oddaljeni od domžalske postaje celo uro, zato se vozijo s kolesi. Vendar pa za kolesarje nastaja novo vprašanje, kje v Domžalah shraniti kolesa. Kdor ima znance, ga odpelje tja, nekaterim shrani tudi nek privatnik, vendar to le svojim prijateljem, druge pa surovo odganja. Dolžnost uprave podjetij pri MLO bi bila, da bi organizirala poleg mestne tehtnice, ki je tik ob postaji, tudi shrambo koles. S tem bi bila odstranjena marsikateremu delovnemu človeku skrb, kje bi pustil kolo za čas, ko se odpelje z vlakom na delo. — J. G.

Kakršen upravnik taka menza. V DUR-NAM v Kamniku se je močno izboljšala hrana, odkar smo dobili novega upravnika Stojanoviča. Upravni odbor restavracije ima sedaj redne seje in konference z abonenti. Prav tako je tudi čistoča vzorna. — N. V.

KLO Zalog pri Komendi je do nedavnega slovel kot najbolj nazadnjaški. Vendar pa je v kraju precej zavednih kmetov. Posestnica Frančiška Fajfar iz Vopoljev je v 1949. letu ne le izpolnila obvezno oddajo, temveč jo je tudi znatno presegla. Tudi kmeta Janez Močnik iz Zaloga in Matija Kimovec iz Glin ne zaostajata. Takih posestnikov je v KLO Zalog še več. Kmetje iz Vopolj, Zaloga, Glin in Dobrove pridno prihajajo na vse množične sestanke, le v Dobravi je še nekaj kmetov, ki se ne morejo prilagoditi novemu času. — K. F.

Člani sindikalne podružnice mlinarjev v Domžalah so imeli občni zbor, na katerem so ugotovili nedelavnost dosedanjega odbora in nerazumevanje nekaterih višjih sindikalnih forumov do podružnice. V diskusiji, ki je bila zelo živahna, so ugotovili, da so bili 4 člani na gozdni akciji, vendar podružnica ni dobila za zimo niti metra drv. Prav tako ni upravni odbor ničesar napravil za dvig produkcije in kadra. Razpravljali so tudi o normah v mlinu, ki še niso postavljene itd. Nato so izvolili nov odbor in sprejeli sklepe za bodoče delo

KRANJ

Tekmovanje v predilnici Tržič

V tekmovanju posameznih tovarn za povečanje strokovnega znanja in za večjo povezavo tovarniških delavcev tudi predilnica v Tržiču ne zaostaja. Pred kratkim je povabila na tekmovanje tkalce iz MTT Maribor, predilke iz Škofje Loke, Inteksa itd. Sama pa se je udeležila tekmovanja v škofjeloški predilnici. Zadnji obisk je napravil kolektiv v Tiskanini Kranj.

V nedeljo pa je Tiskanina vrnila obisk s svojo brigado predic. Vsaka brigada je tekmovala na petnajstih Rieter-prstenčevih strojih. Spočetka so se predilke tovarne Tiskanina v novih prostorih težko znašle. Vendar so se kaj kmalu privadile strojev in že se je začela živahna tekma, ki naj bi odločila, katera izmed brigad je najboljša. Tekmovanje je trajalo šest ur in pokazalo ta-le uspeh.

Predilke iz Tržiča so dosegle na vretensko uro 122,3% plana, predilke iz Kranja pa 108%. Povprečni čas snema je trajal za prve 93 sekund, za druge pa 180 sekund. Po končanem tekmovanju so se vsi udeleženci zbrali v tovarniški menzi, da se pobližje seznanijo in pogovore o novo pridobljenih izkušnjah. To uspešno tekmovanje pa naj bo uvod k novim in še večjim tekmovanjem. — J. P.

GROSUPLJE

V čast devete obletnice ustanovitve OF in okrajne mladinske konference si je mladina v aktivu Ivančna gorica zadala tekmovalne obveznosti v 10. točkah, ki jih bo izpolnila do 27. aprila 1950. Aktiv šteje 36 članov, ki napovedujejo tekmovanje vsej mladini v okraju. — G. V.

POSTOJNA

Železniški delavci so ostali brez režijskih kart

Delavcem, ki so zaposleni pri železnici najmanj eno leto in njihovim družinskim članom pripadajo letne režijske karte za vožnjo z vlakom. Karta stane letno za 3. razred 102 dinarja ne glede na to, ali se prejme v začetku leta ali šele med letom. Mnogi delavci so že v začetku januarja letošnjega leta naročili režijske karte, katerih do sedaj še niso imeli, bodisi ker niso imeli še eno leto službe ali pa iz drugih razlogov. Vendar pa od 1. januarja do danes še noben ni prejel nove nove režijske karte, ker železniška direkcija v Šentpetru na Krasu nima potrebnih tiskovin. Rečeno je bilo, da so v tisku in da jih bodo upravičenci v kratkem prejeli. Mislimo, da bi tiskovine do danes bile lahko že večkrat natiskane. Medtem pa morajo delavci iz svojega žepa plačevati vlak, da se vozijo na delo in so tudi drugače zaradi tega prizadeti, tako sami kot njihovi družinski člani. Verjetno pa ima kaka druga direkcija teh tiskovin še dovolj na zalogi, ker je neverjetno, da so povsod naenkrat zmanjkale. Ali bi si jih ne mogle direkcije med seboj izposojevati ali na kak drug način urediti predajo v primeru potrebe? — —j.

SEŽANA

Prometna nesreča

V pretekłem mesecu se je na cesti Vremski Britof—Divača prevrnil z motornim kolesom Zrnec Albert, tajnik OSS Sežana. Pri padcu se je telesno poškodoval in ostal nezavesten. Na motornem kolesu pa je povzročil materialno škodo. Sedaj pa poglejmo vzrok nesreče.: Brez šoferskega izpita se je pripeljal z motornim kolesom v vas Vremski Britof. Tu je prisostvoval otvoritvi neke menze, se dobro opil in kljub močni vinjenosti še vedno zahteval pijače, kar pa je zabranil organ NM. Opozoril ga je tudi in mu prepovedal upravljanje vozila v takem stanju. Zrnec tega opozorila ni upošteval, temveč je naložil na motorno kolo še nekega tovariša ter se tako pijan brez izpita in brez predpisane razsvetljave odpeljal proti Sežani. Že po 3 kilometrih vožnje se je prevrnil. — Š. L.

PTUJ

Smrtna nesreča

Pri ravnanju gonilnega jermena v nezavarovanem transmisijskem prostoru v okrajnem mlinu v Bregu pri Ptuju se je te dni smrtno ponesrečil učenec v gospodarstvu Franc Kandrič. Za nesrečo je odgovorno vodstvo podjetja, ki ni dovolj zavarovalo transmisijskega prostora in posameznih jermenic. Povrh je pri delu zaposlovalo neizučene učence v gospodarstvu. — B. P.

V Strnišču se je v okviru kluba ljudske tehnike konec decembra osnoval foto krožek. Za predsednika foto krožka je bil izvoljen šef ing. »Gradisa« tov. ing. Borut Maister. Prva naloga, ki so si jo postavili člani foto krožka že na občnem zboru, je bilo ustanavljanje foto tečajev. Da bo uspeh res popoln, so predvideni trije tečaji in to A, B in C. V tečaju A bodo dobili tečajniki najosnovnejše pojme o sodobni fotografiji, tečaj B bo izpopolnjevalnega značaja, a tečaj C pa bo več ali manj že specializacija za posameznika. Tečaj A je že v teku. Teoretičnemu pouku sledi v okviru razpoložljivih sredstev tudi praktično delo. S prostovoljnim delom članov kluba ljudske tehnike je urejena potrebna temnica. Od potrebne opreme bodo člani kolektiva tovarne izven delovnega časa izdelali povečevalnik, aparat za kopiranje in aparat za razsvetljavo, vse po načrtih tovariša Hroneka. Tudi tu je pokazala uprava tovarne polno razumevanje in dala na razpolago manjkajoča potrebna sredstva. — J. L.

DOLNJA LENDAVA

Za zimski čas so mnogo obetali

»V zimskem času bomo poživili SKUD, izdali članom nove izkaznice, pridobili več aktivnih in podpornih članov, postavili močan odbor, imeli toliko in toliko prireditev, koncertov, zabav v Lendavi, toliko in toliko v Črensovcih in Turnišču, toliko in toliko itd.

Organizirali bomo toliko in toliko predavanj v okviru Ljudske univerze v slovenščini in madžarščini. V Lendavi nimamo ne čitalnice, ne rdečih kotičkov, ne tega ne onega, vse to bomo morali popraviti pozimi...«

Večkrat smo slišali, da je kulturnoprosvetno delo poleti onemogočeno, ker je drugega razvedrila dovolj in ni časa za kulturne prireditve.

No, in smo čakali, da se bo to zimo pri nas kaj spremenilo. Pričelo se je z izbraževalnimi tečaji, v januarju jih je delalo v okraju 22. Toda SKUD razen orkestra dela le malo. To zimo je odigral samo Nušičevo »Sumljivo osebo«. Osnutek za izkaznice članom SKUD leži nekje v predalu in z njim vse ostale obljube. Razen proslav obletnic in spominskih dni je vse ostalo zaspalo. Nekaj malega je delal aktiv izvorov nafte.

Mestni mladinski aktiv se že več kot dva meseca muči z vajami za igro. Pomoči pri tem ni dobil ne od kulturnoprosvetnega referenta, ne od OK LMS. Priredil je slikarsko razstavo, a tudi brez kakšne pomoči od zgoraj in brez predhodne priprave.

Ljudstvo ima volje za sodelovanje, samoiniciative, j posebno pri mladini je dovolj treba je vse to samo združiti v celoti in enkrat temeljito začeti. Da Lendava na tem področju nima tradicij, ne more biti izgovor tovarišev, ki so zadolženi za kulturnoprosvetno delo. Vse preveč je govorjenja, a premalo vztrajnega in načrtnega dela. —

POLJČANE

Kje je vzrok?

Svojci delavcev, ki so zaposleni pri lesnem obratu v Poljčanah, niso v 15 primerih še do polovice meseca prejeli živilskih nakaznic, ki jim pripadajo. Upoštevati je treba, da delavec brez lastne zemlje ne more preživljati svoje družine na lastno živilsko nakaznico. Podjetje je pravočasno oddalo vsa potrdila svojcev delavcev na KLO, kateri je nato pravočasno oddal sezname. Vendar KLO še ni prejel ustreznih nakaznic in čaka zdaj na zamenjavo. Toda ljudje morajo kljub temu jesti in se upravičeno sprašujejo, kje je vzrok te neredsnosti. Morda se je spet kje našel birokrat, ki ne razume in noče razumeti naših uredb o zajamčeni preskrbi, da je treba deliti živilske nakaznice v začetku meseca, ne pa na koncu. V interesu samih potrošnikov je, da v bodoče skrbno pregledajo vse sezname oseb, ki imajo pravico do garantirane preskrbe in izbrišejo vse tiste, ki bi bili morda »pomotoma« vpisani, ali ki bi prejeli nakaznice za tiste artikle, ki jih sami pridelajo. S tem bi se živilski fond ne trošil brez potrebe, hkrati pa bi se delitev nakaznic ne zavlekla v drugo polovico meseca. Podobni primeri se dogajajo tudi v drugih KLO v okolici Poljčan. — L. V.

OBVESTICA

POPRAVEK!

Vsem imetnikom glasbil ljudske imovine!

Ministrstvo za znanost in kulturo LRS obvešča vse imetnike glasbil ljudske imovine, da je prejelo nalog Ministrstva financ, da morajo vsi, ki plačujejo najemnine za izposojena glasbila, nakazovati mesečne zneske izključno le na račun: Ministrstvo za znanost in kulturo LRS (dohodki bivšega FZO) ček. račun 601-8070-80 na Narodno banko. Položnice imajo v zalogi vse glasbene šole ,dobe se pa tudi direktno pri Ministrstvu ZK. Ponovno opozarjamo, da bodo glasbila odvzeta vsem, ki ne bodo v redu plačevali najemnin. — Ministrstvo za znanost in kulturo LRS.

OBVESTILO
o spremembi telef. številke

»Rog« tovarna koles in pisalnih strojev, Ljubljana, je dobila novo telef. številko 35-34, prejšnje telef. številke 49-59 in 49-09 so odklopljene.

DNEVNE VESTI

Pošta Ljubljana 6 začasno zaprta.

Razstava slovenskega slikarstva v dobi realizma je odprta v Moderni galeriji v Ljubljani dnevno od 9. do 19. ure. 1478

Ravnateljstvo šole za umetno obrt v Ljubljani sporoča, da se prične torek 22. t. m. zopet redni pouk na vseh oddelkih.

Aktiv LMS III. letnika Ekonomske fakultete ima v ponedeljek 20. II. ob 19.30 sestanek. Zelo važno! 1545

Namesto venca na grob tov. Gradiška Antona poklanjajo nameščenci kapitalne izgradnje Litostroja 1000 din (entisoč) patronatu slepe mladine.

Zdravniško dežurno službo v Celju ima od sobote 18. t. m. opoldne do ponedeljka 20. t. m. do 8. ure zjutraj dr. Fišer Jože, Kržišnikova ul. 2.

KONCERTI

Ponovitev koncerta lahke glasbe orkestra Slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta Jakova Cipcija v ponedeljek, 20. februarja ob 20 bo v Filharmoniji. Spored popolnoma isti kakor na prvi izvedbi. Vstopnice v Knjigarni muzikalij.

Gostovanje Državnih plesnih ansamblov v Ljubljani. V soboto 18. in v nedeljo 19. februarja gostujejo v operi ansambli, ki gredo v prihodnjih dneh na umetniško pot po zapadni Evropi in najbrž tudi v Ameriko. Nastopili bodo: Državni ansambel narodnih pesmi in plesov Hrvatske, Ansambel narodnih plesov Srbije in Skupina narodnih plesov Lazaropolskih. To so najreprezentativnejše in najodličnejše folklorne skupine naše države. Na ta dva nastopa še prav posebno opozarjamo. Predprodaja začne v soboto 18. februarja dopoldne v operi. 1555

Uradni list LRS

v Ljubljani z dne 14. februarja 1950 št. 7 ima naslednjo vsebino:

31. Ukaz o preosnovi vlade LRS.

32. Odločba o dodatni preskrbi doječih mater.

33. Odločba o zavarovanju Robanovega kota v Zgornji Savinjski dolini.

— Popravek odločbe o marčah za kmetijske pridelke, ki se kupujejo od pridelovalcev po določenih državnih (vezanih) in prostih cenah, ter o načinu formiranja prodajnih cen za to blago.

RADIO

Dnevni spored za soboto 18. februarja

Poročila ob 6.15, 7.00, 12.30, 15.00, 19.00, 22.00 in 23.30.

6.00 Pesmi borbe in dela — 6.30 Jutranja telovadba — 6.40 Plesna glasba — 7.10—8.00 Jutranji koncert — 12.00 Opoldanski koncert. Howard Hanson: Simfonija št. 4 in serenada za flavto, harfo in godalni orkester — 12.40 Pester spored slovenske umetne in narodne glasbe — vmes ob 13.00—13.15 Mladinska oddaja: O delu najboljšega centra predvojaške vzgoje v Hrastniku in pismo iz JA — 14.00 Igra Mali ansambel Radia Ljubljana p. v. Alberta Jermola — 14.30 Kulturni pregled: Ob 100-letnici rojstva Silvija Strahimira Kranjčeviča — 14.40 Koncert sopranistke Nade Zrimšek, pri klavirju Dana Perušek — 15.10 Glasbena medigra — 15.15—15.30 Fizkulturni pregled — 18.00 Otroške pesmi poje Rezika Koritnikova, pri klavirju Marjan Vodopivec — 18.10 Oddaja za pionirje: Ljudska republika Bosna in Hercegovina — 18.30 Igra Zabavni orkester Radia Zagreb (prenos iz Zagreba) — 19.15 Igra godalni orkester mariborske opere, dirigent Mitja Žebre (prenos iz Maribora) — 19.45 Zabavna glasba — 20.00 Tedenski zunanjepolitični pregled — 20.15 Glasbena medigra — 20.20 Slovenska narodna glasba (prenos v Zagreb) — 20.50 Kako smo Slovenci pustа praznovali... — 21.30 Igra Zabavni orkester Radia Ljubljana p. v. Bojana Adamiča — 22.15 Za ples in razvedrilo — 23.35 Zaključek oddaje.

V ponedeljek 20. t. m. premiera ameriškega barvnega filma

Chopin

(NEPOZABNA PESEM)

V glavni vlogi: Paul Muni in Merle Oberon

Kino »Union«

KINO

LJUBLJANA UNION: Jug. film »Zgodba o tvornici«, Dok. film Obzornik dr. Franceta Prešerena. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. — MOSKVA: Amer. film »Kako zelena je bila moja dolina«. Fizkultura 8. Predstave ob 16, 18.30 in 21. SLOGA: Amer. film »Toper potuje«. S pionirji po Dalmaciji. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. — TRIGLAV: Angleški film »Brata«. Fizk. in šport 12. Predstavi ob 17 in 19.30. — ŠIŠKA: Nemški film »Afera Blum«, mesečnik JA 8. Predstavi ob 18 in 20.

MARIBOR PARTIZAN: Ameriški film »Kako zelena je bila moja dolina«, tednik. — UDARNIK: Jugosl. film »Barba Žvane«, Jugoslov. zbori in plesi — POBREŽJE: Angleški film »Kratko srečanje«, Mak. mes. 12.

CELJE METROPOL: Amer. film »Zimska zgodba«, Nauk in tehnika 3. — DOM: Avstrijski film »Kvartet Schrammel« Srbski mes. 23.

KAMNIK: Angleški film »Karneval«, Mesečnik JA 9.

JESENICE MESTNI: Ameriški film »Zgubljeni dnevi«. Film. nov. 196.

KRANJ STORŽIČ: Amer. film »Ali Baba in 40 razbojnikov«. Kurentovanje. —

SVOBODA: Sovj. film »Prva plesalka«, Nauk in tehnika 2.

PTUJ: Češki film »Slutnja«, Naš film.

SEŽANA: Danski film »Sirota Stina«, Film nov. 194.

DOMŽALE: Sovj. film »Zadnja noč«, Film. nov. 189.

BLED: Avstrijski film »Otroci Pratra«, tednik.

KINO SAVLJE predvaja v nedeljo 19. februarja ob 16 in 19 francoski film »Potepuha v nebesih«.

PRESKRBA

DELITEV MESA ZA MESEC FEBRUAR

Poverjeništvo za trgovino in preskrbo MLO v Ljubljani obvešča potrošnike, da se deli II. obrok mesa na odrezke živilskih nakaznic za mesec februar od danes dalje, in sicer:

R—1a, R—1b, R—2a, po 1000 gr mesa na 4 odrezke, označene s št. 5, 6, 7, 8.

R—1, R—2, R—2a po 500 gr mesa na 2 odrezka, označena s št. 3 in 4.

R—2, R—3, D—1, D—2, D—3 po 250 gr mesa na odrezek označen s št. 2.

G po 250 gr drobovine (ledvic, src, možgan, jetr, vranc, jezikov) ali

po 500 gr drobovine (glav, smrčkov, pljuč, želodca, rajželca) na odrezek št. 2.

Nadalje si lahko nabavijo meso tudi bolniki, krvodajalci, noseče žene in udarniki.

V soboto 18. t. m. bodo delile meso neprekinjeno od 6—17 vse prodajalne mesa.

Od ponedeljka dalje do prihodnje objave dele meso od 6—12 in 14—17 poslovalnice: Gajeva ul. — pasaža, Gosposvetska 6, Zaloška 28, Tržaška 81, Celovška 54, Wolfova 12, Miklošičeva in na trg.

Naročamo vsem razdeljevalcem mesa, da se strogo drže gornjega razpisa.

DELITEV PRALNEGA PRAŠKA
in zaključek delitve maščob za mesec januar 1950

Poverjeništvo za trgovino in preskrbo MLO v Ljubljani obvešča potrošnike, da si lahko nabavijo pralni prašek za mesec januar in sicer na odrezek republiške dopolnilne preskrbe št. 4 živilskih nakaznic za mesec januar v naslednjih obrokih:

R—1a jam., R—1a, R—2i, R—1b, R—2, R—3, D—1 po 300 gramov

R—1, R—2a, R—2, D—2 po 150 gramov

R—3 prejmejo pralni prašek na odrezke št. 1 vseh 4 redenskih nakaznic.

Pralni prašek dele vse prodajalne racioniranih živil.

Delitev mila za mesec januar bo razpisana kasneje, zato naj potrošniki hranijo odrezke za milo živilskih nakaznic za mesec januar t. l.

Nadalje obveščamo potrošnike in razdeljevalce živil, da se deli maščoba za mesec januar samo še do vključno torka 21. t. m.

Pozivamo potrošnike, da maščobo nabavijo do določenega dne, ker se po tem dnevu maščoba za mesec januar ne bo več delila.

Razdeljevalci živil naj predlože odrezke z obračunom za maščobo za mesec januar na pristojnih mestih v sredo 22. t. m.

POVERJENIŠTVA ZA TRGOVINO IN PRESKRBO OLO (MLO)-jev

pozivamo, da v roku 3 dni dostavijo v smislu dopisa MTP LRS Pov. 74/1 št. 930 od 19. januarja t. l. razrez točkovnega fonda na maloprodajno trgovsko mrežo.

Odbore mariborske in goriške oblasti, OLO Celje-okolica, Kamnik in Kočevje ter MLO Ljubljana pozivamo, da prav tako v roku 3 dni dostavijo razrez vrednostnega obsega vezane trgovine, razčlenjen na 5 blagovnih grup. — Glavna direkcija za trg. podjetij LRS Ljubljana.

VESTI IZ MARIBORA

Dežurstvo lekarn v Mariboru: V soboto 18. febr. I. mestna lekarna. Partizanska cesta 1.

Vestno raznašalko(ca)

takoj sprejme podružnica »Ljudske pravice« v Trbovljah.

OSMRTNICI

Umrla je naša dobra mama IVANA ZALOŽNIK roj. SEDEJ. Pogreb drage pokojnice bo v soboto 18. februarja ob 15.30 v Notranjih goricah. — Žalujoči: sin Lojze, hčerka Tončka in ostali sorodniki. — Brezovica, Notranje gorice, 17. februarja 1950.

Nenadoma nas je zapustila naša ljubljena mama, stara mama, tašča, sestra, teta HELENA BRADAČ roj. PREBIL, upokojenka Tobačne tovarne. Drago pokojnico smo pokopali v petek 17. t. m. na viškem pokopališču. — Žalujoči: Milan, sin; Angelca, Toni, Franki in Viki, pastorke; družine Bradač, Kastelic, Petan, Arnšek, sestra Ivana ter ostalo sorodstvo. — Ljubljana, Dobrova, Karlovac, 16. febr. 1950.

ZAHVALE

Vsem, ki so ob prerani smrti našega JOŽETA KENDA, vodnika prometne milice, sočustvovali z nami, mu darovali cvetje ter ga spremili na njegovi zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala tov. Marjanu Afriču in tovarišem prometne milice z Reke, ki so poskrbeli za prevoz domov, godbi Narodne milice v Ljubljani in govornikom. — Žalujoči: oče, mati, bratje, sestre in ostalo sorodstvo. — Štjak pri Sežani, 16. febr. 1950.

Zahvaljujemo se vsem, ki so ob smrti naše ljubljene mame, babice in prababice MARIJE KAVČIČ roj. OBLAK na kakršen koli način sočustvovali z nami, se poslovili od nje in jo spremili na njeni zadnji poti. — Žalujoče hčerke.

Ob izgubi mojega nepozabnega moža, brata, svaka in strica PETRA DAGARINA izrekam zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga spremili na zadnji poti. Iskrena hvala tov. zdravnikom za vso skrb, ki so mu jo posvečali v času bolezni. Posebno se zahvaljujem predstavnikom ljudske oblasti in množičnim organizacijam za vso pozornost, za darovane vence ter za lepe poslovilne besede ob odprtem grobu. — Rezika Dagarin, Škofja Loka.

Prisrčno zahvaljeni vsi, ki ste z nami sočustvovali ob nenadni smrti nadvse ljubljenega moža in očeta IVANA BIZJAKA. Posebna zahvala vsem darovalcem prekrasnih vencev in vsem, ki ste nas na kakršen koli način podprli v tej nesreči. Notranji upravi, sindikalni podružnici in upravi Tobačne tovarne, terenu Vrhovci, tovarni Union, dijakom III.a razr., zimzelenu Viču, tov. Mišu Francu za organizacijo prevoza in ganljive poslovilne besede, tov. Repanšku Ivanu za lep poslovilni govor, pevcem Vrhovci in tobačne tovarne, ter vsem, ki ste se v tolikšnem številu poslovili od njega in ga spremili na zadnji poti. — Žalujoča žena z otroki in ostalo sorodstvo.

Vsem prijateljem in znancem, ki so nam v težkih dneh smrti in pokopa našega dragega očeta FRANCA SCAGNETTI izkazali sočustvovanje, ga spremili na zadnji poti in mu darovali vence, izrekamo našo ponovno iskreno zahvalo. — Žalujoči otroci in sorodstvo. — Ljubljana, 17. febr. 1950.

V založbi »Ljudske pravice« je izšla brošura

»Razprava o državnem proračunu FLRJ za leto 1950«

Brošuro bodo prodajale vse naše podružnice, podružnice Državne založbe Slovenije in ostale knjigarne. Posameznikom brošur po pošti ne bomo pošiljali, zato naj množične organizacije naročajo brošuro skupno za svoje člane

Uprava »Ljudske pravice«, Ljubljana
Kopitarjeva 2

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Dušan Bole — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6 — Uprava Kopitarjeva 2 — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65 — Telefon naročninskega oddelka 30-30 — Telefon oglasnega oddelka 36-85 — Štev. ček računa 601-90601-0

OPOZORILO!

Opozarjajo se vsi lastniki radioaparatov, ki imajo pri podjetju »Elektro-radio«, Gornja Radgona, že več kot 6 mesecev svoje radio-aparate v popravilu in še niso prišli ponje, da jih dvignejo najkasneje do 1. marca 1950. Po tem roku ne prevzame podjetje nobene odgovornosti oziroma obveznosti do neodnešenih aparatov.

OBVESTILO

Obveščamo vas, da se otvorita v Ljubljani na Miklošičevi cesti št. 10 (v zgradbi bivše Zadružne gospodarske banke) dve novi podružnici Narodne banke, ki pričneta s svojim rednim poslovanjem dne 20. februarja 1950, in sicer:

za rajon I. podružnica 604

za ljubljansko okolico podružnica 610

Prosimo, da od 20. februarja 1950 dalje usmerjate vse vaše poslovanje z Narodno banko samo na vam teritorialno pristojno podružnico Narodne banke z novo operativno številko, na katero smo premesli vaš tekoči račun, in da prečrtate na vseh nalogih in dokumentih operativno številko »606«, namesto te pa da izpišete operativno številko novega sedeža, pod katerega spadate. — Narodna banka FLRJ, Centrala za LR Slovenijo, Sedež 601 v Ljubljani.

OBVESTILO

Poverjeništvo za gostinstvo in turizem MLO Ljubljana sporoča, da bodo danes ponoči odprte:

restavracije in gostilne do 2. ure.

kavarne do 3. ure.

GLEDALIŠČE

DRAMA — LJUBLJANA

Sobota, 18. ob 20: Gribojedov: »Gorje pametnemu«. Zaključena predstava za sindikate.

Nedelja, 19. ob 14: Gribojedov: »Gorje pametnemu«. Izven. — Ob 20: Calderon: »Dama-škrat«. Izven.

OPERA

Sobota, 18. ob 15: Hristič: »Ohridska legenda«. Izven. — Ob 20: Nastop državnega folklornega ansambla. Izven.

Nedelja, 19. ob 14.30: Verdi: »Trubadur«. Zaključena predstava za Notranje ministrstvo. Gostovanje Valerije Heybalove in Svetozarja Jankovića. — Ob 20: Nastop državnega folklornega ansambla. Izven.

Današnja popoldanska predstava »Ohridska legenda« ne bo zaključena za sindikate, pač pa izven in bodo vsi sedeži in stojišča v prodaji pri operni blagajni, od 8—10 in pol ure pred pričetkom predstave. Boni, ki jih je za današnjo predstavo »Ohridske legende« že izdal KSS, danes ne veljajo, ker bo predstava Izven.

SKUD »TINE ROŽANC«
Dom kulture železničarjev, Ljubljana, Masarykova 3

Nedelja, 19. februarja ob 15.30: Pavel Golia: »Jurček«, privlačna igra z godbo. — Predprodaja vstopnic danes in jutri od 10—12 in od 14—18 v Domu kulture.

KUD FRAN LEVSTIK LJUBLJANA IV.

Sobota, 18. februarja ob 20: Folklorni in baletni večer (petič). Koreograf Marta Remškar. (Predprodaja: trafika Merjasec, Tržaška cesta).

Nedelja, 19. februarja ob 16: Folklorni in baletni večer (šestič). Koreograf Marta Remškar.

SKUD »IVAN CANKAR« — MOSTE

Nedelja, 19. februarja ob 20: Jaša Zvan: »Kurentova nevesta«. Komedija v treh dejanjih.

SINDIKALNO GLEDALIŠČE JESENICE

Sobota, 18. februarja ob 19.30: Carlo Goldoni: »Mirandolina«.

Nedelja, 19. februarja ob 19.30: Carlo Goldoni: »Mirandolina«. — Zveze z vlaki ugodne.

PUSTNA ZABAVA V NEBOTIČNIKU

v kavarni, baru in na terasi. Maske različne. Za dobra jedila in pijače poskrbljeno. Začetek ob 18. uri. 574

PUSTNA SOBOTA V KAVARNI EMONA

črno-belo — ples črnih mask. Igra znana godba Emone. Mrzla jedila in pijače. Pričetek ob 18. uri. 573

KAVARNA EVROPA

Obiščite danes zvečer našo pustno zabavo. Maske različne. Pričetek ob 18. uri. Igra orkester »Trnovski fantje«. Za dobra jedila in pijačo poskrbljeno. 575

V RESTAVRACIJI SLAVIJI (Slamič)

bo danes pustno rajanje »V rožcah«. Vabimo na veliko izbiro jedil in pijač. Godba prične igrati ob 18. uri. 576

GOSTINSKO PODJETJE DAJ-DAM

vabi na veselo pustno zabavo. Na razpolago bodo vsakovrstna jedila in pijače. 572

KJE SE BOŠ DOBRO ZABAVAL?

Pridi v restavracijo, bar ali buffet »RIO«, kjer te čakajo vse dobrote. Maske po volji. 571

KAVARNA TABOR

Obiščite našo pustno prireditev. Maske različne. Postregli vas bomo z dobrimi jedili in pijačami. Pričetek ob 18. uri.

OGLASI

KUPIMO ekspres kuhalnik za kavo in čaj s štirimi ali več izlivkami. Segrevanje izključno električno. Ponudbe poslati na Titove zavode Litostroj — Ljubljana. 1559

DNE 10. 2. je bila v vlaku št. 515 ob pol 11. uri pozabljena ženska torbica z vsemi dokumenti, živilskimi kartami in oblačilnimi nakaznicami ter 1300 din. Pošteni najditelj naj denar obdrži, ostalo pa vrne na naslov: Košar Marija, Laško. 738